Anul I. — Nrul 10—11. Prețul unui exemplar **4** Lei. Timișoara, 4 Septemvrie 1927.

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. **A. C. CUZA**

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA
I., Str. Gheorghe Coșbuc 2.

ANUNȚURILE
se primesc la Administrația ziarului și la toate agențiile de publicitate

Specula

—Dl Ministru de interne Duca a adresat tuturor prefecturilor un ordin circular, atragându-le atențiunea asupra speculei ce se face în comerț și ordonându-le, ca acolo, unde e cazul, să aplice cu toată severitatea legea speculei. Ordinul circular a sosit și la prefectura județului Timiș-Torontal.

Sărac comerț departe ai ajuns! Spre a fi cinstit, vei fi nevoit a stai sub tutela legii. De nu, legea speculei va fi aplicată cu toată severitatea. Așa sună ordinul ministerial. Vom vedea și minunea aceasta, deși puțin bine așteptăm. La noi, fiind acest comerț aproape exclusiv în mâini jidovești, de regulă, contrariul se va întâmpla. Cauza, durere, o cunoaștem cu toții...

In toată lumea marfa e mai ieftină ca la noi, deși spesele și impozitele sunt mai mari. Motivul: cinstea și bunul simț al comerciantului, ceeace în țara noastră — onoare puținei excepțiuni — lipsește aproape cu desăvârșire. Acolo comerciantul muncește o viață întreagă, ca apoi la bătrânețe să poată trăi liniștit. La noi, toți „Kohnii“ și „Grünii“ vreau cu orice preț — peste noapte — să se îmbogățească fără trudă și fără muncă. Cafenelele, restaurantele, barurile, varieturile și alte localuri de petrecere și desfrâu sunt pline de acești gentilomi perciunați, cari mai până eri se plimbau cu sacul de pene în spate... azi însă se lăfăesc în automobile; chefuesc, banchetuesc și răsfiră banii cu gesturi de lorzi adevărați. Balabustele lor, toate „Rebecele“ și „Saliile“ umblă în haine de mătasă, cu frizura „Bubi“, parfumate, pudrate, odecolonate, în ciorapi transparenți, cu tocuri de un metru, încărcate cu briliante și diferite giuvaeruri etc., căci așa au fost învățate din moși-strămoși și crescute acasă la părinții lor, cari alergau cu zdrențe și cu fluerița prin sate. Cu ele sunt toate cofetăriile pline, toate stațiunile balneare, corzourile, strandurile, plajele, arenele sportive, dancingurile teatrale și alte locuri... unde totul se poate face, numai lucru și muncă nu se cere. Locuințele lor sunt cu tot comfortul aranjate, luxoase și bogate. Servitori și servitoare și o pleiadă întreagă de salariați umili, le împlinesc toate poruncile. Telefon, gramofon și radio le stau la îndemână. Trăesc lumea albă, ca în sânul lui Avram. De prânzurile copioase, de beuturile fine, de țigaretele speciale aduse prin contrabandă, de soareuri și multe altele nici nu vreau să vorbesc. Spesează sume fantastice, lenevesc ziua întreagă, se distrag și își petrec ca niște baroni și baronese. Și ce credeți, în criza aceasta financiară, în timpurile aceste grele, de unde atâția bani, de unde atâta bogăție, atâta risipă?! Să nu vă gândiți cumva, că le-au rămas averi moștenite dela strămoși, sau zestre de milioane adusă dela părinți? Nu! Tot luxul acesta, toate spesele acestea le plătiți voi, iubite cetitor și stimate consumător! Voi chinuiți din greu, ca ei să poată trăi boerește. voi munciți de dimineața până seara cu frunțile scăldate în sudoare, ca ei să poată să se lăfăească în destrăbălare. Pe voi vă bate vântul, vă zbiciue ploaia, vă dogorește soarele, ca ei să poată locui în palate, la umbră. Voi trăiți din greu, de azi pe mâine, pentru voi este o adevărată sărbătoare, când puteți mânca o bucată de carne... ei se îmbuibă cu toate bunătățile. Voi plătiți, fără se umpleți lumea cu vaetele voastre, toate dările, toate impozitele... ei sbeară ca mușcați de șarpe, când li-se cere cu o centimă mai mult, spre a contribui la refacerea acestei țări, pe a cărei spinare trăesc. Pentru ei, și pentru interesele lor stau gata să sară și în foc toate cozile de topor, toți jidoviții și toți vânduții. Ei sunt protejații zilei de azi. Ei frustează, cu grele milioane, statul la impozite, la dări, la taxe vamale, la transporturi (cazul din Galați) ș. a. Ei sunt adevărații pirați ai comerțului de azi în această țară tolerantă și îndelung-răbdătoare. Din rândurile lor răsar cu miile briganzii moderni, contrabandiștii, defraudatorii fiscului și îmbogățiții peste noapte. Ei — acești apași ai comerțului — sfidează tot ce se numește cinste și morală în această țară. Ei au introdus mituirea, corupția și imoralitatea. Ei știu numai să speculează publicul în modul cel mai infam, în modul cel mai nerușinos.

Dacă „leul“ se urcă, marfa — de regulă — se scumpește, dacă scade, cu atât mai justă e majorarea prețurilor, dacă valuta noastră e stabilă... totul se ridică în mod fabulos... așa a fost eri, așa se face azi și așa va fi și mâine!

Noi cerem — în numele comerțului cinstit — ca ordinul ministerial să fie cu cea mai mare severitate aplicat. Comercianții cinstiți o cer și ei în interesul prestigiului comercial! Cei necinstiți să piară, căci această țară, care a suferit atât de mult în trecut, nu are lipsă de lipitori și de paraziți. Au umplut omida cornii... Să curățim — odată pentru totdeauna — stupii (cosnițele) neamului nostru de trântori! Să se aplice cu strictețe legile țării, să domnească — în fine — cinstea și dreptatea!

T. M. B.

Culmea obrăzniciei

„Arbeiter Zeitung“ și Ordonanța Ministerului de Interne

Nu ne-am ocupa cu această fițuică jîdano-internațională, scrisă în nemțește de diferiți perciunați și neperciunați, aduși de vânturi din toate părțile lumii, pentrucă ar merita să ne ocupăm de ea. Nu! Dorim a atrage numai, din nou, atențiunea celor chemați asupra tendințelor acestui organ oficios al partidului așa numit „Social-democrat“, și a arăta publicului românesc până unde pot merge, la noi în țară, toți trași-împinși și toate veniturile cu obrăznicia! Faimosul „Arbeiter Zeitung“ în numărul 189 (23 August a.c.) între știrile zilei, aduce următoarea informațiune:

— **In fine.** Ordonanța Ministerului de Interne, care lasă din nou libera întrare ziarelor din străinătate, în fine, ș'a aflat calea și spre Timișoara. De eri din nou se pot ceti ziarele din străinătate. *Cine însă va restitui pagubele cauzate acestor ziare, cât și cele cauzate vânzătorilor de ziare?“*

Ce are de zis la obrăznicia aceasta Ministerul nostru de Interne? Ce răspuns le va da dl Ministru Duca? Își vor cere scuză că nu au lăsat să între în țară aceste perfide maculaturi, așa numite „ziare“, cari au scuipat venin asupra României, cari au batjocorit, calomniat și pălmuit în modul cel mai josnic această țară tolerantă și acest popor îndelung răbdător? Vor restitui oare pagubele cauzate pe care le pretinde faimosul „Arbeiter Zeitung“ in numele patronilor circumciși ai acestei prese străine, sau vor pune — în fine — botniță scribilor dela această fițuică?

Noi îi cunoaștem îndeajuns pe acești pretinși conducători, întrebăm numai, când îi va cunoaște și autoritățile noastre?! Când se va pune capăt acestor obrăznicii și îndrăzneli, și când îi vom învăța — odată pentru totdeauna — pe acești intriganți și răsvrătitori, că ce află în România-Mare? Incă nu s'au aflat ciocanul și pentru cuiul lor? Până când vom tolera această nerușinată îndrăzneală? Până când?

T. M. B.

Nici un ac dela jîdani!

Copiii nimănui

S'au ivit zorile... Se va face oare odată ziuă și pentru voi mucenici ai gliei, și pentru voi copii ai nimănui?

Ați așteptat cu o răbdare supraomenească, ați îndurat toate chinurile, toate torturile. Ați fost scuipați, batjocoriți și jefuiți de bestii fără suflet, fără Dumnezeu. Incep să se descopere fărădelegile hienelor împroprietăririi. Se vor strivi oare toate lipitorile de pe corpul vostru, se vor nimici oare toți paraziții?! Sau și minunea aceasta va dăinui numai trei zile, ca apoi din nou să fiți dați uitării?!

Mântuirea voastră nu o așteptați dela alții... Mântuirea voastră va veni numai dela voi. Strângeți-vă rândurile, uniți-vă cu toții, bateți ca să vi-se deschidă, strigați ca să fiți ascultați. Organizați-vă din toate părțile și fără frică, fără cruțare față de aceia cari v'au escrocat, persecutat și pungășit, prezentați-vă forurilor competente, spuneți-vă acolo toate durerile, arătați toate nelegiuirile și descoperiți-vă toate rănile.

Acolo, sperăm că veți fi — în fine — ascultați și că vi să va face dreptate!

Cereți o anchetă severă, cereți să se revizuiască împroprietărirea!

Foița „SVASTICEI BANATULUI“

Vorbe și anecdote

Pâinea și gentilomul

Un gentilom (om de familie nobilă) de la curtea lui Ludovic al XII bătuse într'una din zile pe un țăran. Regele află și porunci ca la masă, să nu se dea gentilomului pâine, ci numai bucate și vin.

Acesta se plânse atunci regelui, care îl întrebă dacă bucatele și vinul nu ajung.

Gentilomul răspunse, că tocmai pâinea e cea mai de seamă dintre mâncări.

Regele, privindu-l de sus, îi spuse cam aspru:

— De ce atunci ai bătut pe țăranul acela, când știi bine că numai el ne dă pâinea de toate zilele?

Două excepții.

Un tânăr se prezintă într'o zi regelui Frederic Wilhelm I al Prusiei, cerându-i o slujbă.

— De unde ești? îl întrebă regele.

— Din Berlin, Sire.

— Cu atât mai rău, zise Wilhelm I; urăsc berlinezii, pentru că sunt pungași.

— Foarte adevărat, răspunde cu sânge rece, dar sânt și excepții; cunosc două.

— Cari? întrebă regele, surprins.

— Maestatea Voastră și eu.

Regele făcu mare haz de acest răspuns și îndeplini cererea tânărului.

Napoleon cel Mare și sentinela.

După luarea Arcolei, Napoleon cel Mare străbătea noaptea lagărul.

Observând o sentinelă care dormea, îi luă binișor pușca fără s'o deștepte și se așeza în locul ei, așteptând schimbul. Soldatul se deșteptă și văzând pe Napoleon, își pierdu cumpătul:

— Ce văd! Sânt pierdut!

— Liniștește-te, prietene, îi zise Napoleon, după atâtea oboseli, e iertat unui viteaz ca tine să adoarmă; altă dată însă, să fii mai cu laure aminte.

Visul lui Carol Quintul

Faimosul rege al Spaniei, Carol Quintul, ducându-se odată la vânătoare se rătăci prin pădure și, dând peste o colibă, poposi ca să se mai odihnească. Acolo găsi patru oameni cari dormeau. Unul din ei, trezindu-se, se apropie de împărat, fără a-și da seama cine este, și-i zise:

— Am visat că mi-ai luat ceasornicul; fă bine și mi-l dă înapoi. Carol Quintul n'avu încotro și i'l dădu. Apoi un altul trezindu-se îi zise și el:

— Și eu am visat că mi-ai furat haina; fă bine și mi-o dă.

Al treilea, tot așa, îi spuse că i-a furat punga cu bani, și i-o luă

In sfârșit cel de-al patrulea, apropiindu-se de Carol, îi spuse:

— Cred că nu mă vei lovi. dacă-ți voiu lua lanțul de la gât.

— Nu, răspunse regele, dar măcar nu-mi lua jucăria asta. Și-i arătă o șuerătoare ce era aninată de lanțul de aur.

Dându-se șuerătoarea, Carol Quintul începu să șuere. Oamenii lui, cari'l căutau pretutindeni, auzind semnalul, alergară spre colibă unde-și găsiră stăpânul despuiat.

Regele, văzându-se scăpat din cursa în care căzuse, zise oamenilor săi:

— Iată niște oameni cari au căpătat tot ce visară prin somn. Aveți grijă de ei, să-i păziți bine! Acum e rândul meu să mă culc și apoi, să fac și eu, ce voi visa.

Ceru mantaua unui aghiotant, o așeză pe iarbă și se culcă. Toți au stat încremeniți.. și așteptau cu nerăbdare, să se deștepte stăpânul.

După un sfert de ceas, regele deschise ochii, se ridică, privi lung în jurul său, apoi zise oamenilor săi:

— Visai că tus-patru vor fi spânzurați.

Ceeace se și împlini.

Răspunsul plenipotențiarului

Francisc Iosif I, împăratul Austriei și regele Ungariei, supărându-se pe un demnitar al său, care fusese în mai multe rânduri ambasador, îi zise:

— Ești un bou!...

— Nu știu Majestate dacă sunt bou, dar știu că am avut onoarea să vă reprezint în diferite ocazii.

Maria Stuart înaintea morții.

Inainte de executarea reginei Maria Stuart, i se luă toate mobilele și hârtiile.

Când nefericita regină văzu jefuirea aceasta zise păzitorului:

— Două lucruri nu'mi puteți lua niciodată: „Sângele regal pe care'l am ca moștenire și credința religioasă pe care mi-a sădit-o tata în inimă“.

———=xox=———

Pentru cei hrăpăreți și lacomi

Un om bogat luase pe nedrept unei femei care, pe lângă că era văduvă, era și săracă ca vai de ea, singura bucățică de pământ care o avea și care-i mai îndulcea suferința. După vre-o câteva zile dela aceasta, sermana femeie se duse la omul bogat cu un sac și-i zise să-i dea voie să ia un sac cu pământ din pământul care fusese odinioară al ei și pe care și-l însușise.

Acesta o lăsă. Femeia își umplu sacul și, când vru să-l ridice în spate, zise bogatului:

— Te rog, ajută-mi să ridic sacu ăsta'n spate.

Iar bogatul se căzni mult, dar nu-i putu da nici un ajutor, și-i zise femeii în cele din urmă:

— Nu pot să ți-l ridic. Este prea greu.

— Așa, zise atunci femeia, dacă sacul ăsta îți este așa de greu, cât de greu îți va fi pe lumea cealaltă întreg pământul pe care mi l-ai luat pe nedrept?

Bogatul, înspăimântat, a dat înapoi pământul văduvei pe care-l luase pe nedrept.

Babeș-Bolyai Central University Library Cluj

Cerșitori cu diplomă

Mândrii și dornici de muncă — acum 5—6 ani, — studenții universitari cu diplomă în buzunar, au părăsit zidurile universității spre a se arunca în lupta pentru existență, bucuroși și mulțumiți, că li se dă ocazie să contribue cu tinerele lor puteri, la zidirea fundamentului României Mari, visate de atâtea generații de mucenici și de eroi. Pe palida lor față se cetea întregul avânt tineresc creator și toată încrederea în propriile puteri, pentru a intra în posesiunea sfintei moșteniri rescumpărată cu sângele sutelor de mii de frați și rudenii. Priveau cu mare încredere în viitor, așa cum privește oricare alt om muncitor și cinstit. După munca de 18—20 ani, depusă pe băncile școlilor, noua generație pleacă la drum cu fruntea ridicată sub drapelul cu Hristos, Rege, Națiune. Pleacă să-și caute un loc, o slujbă, unde se poată dovedi lumei, câtă putere de muncă, ce forță creatoare zace în poporul român. Creerul tineresc frământă sute de planuri, iar știința acumulată le luminează mii de cărări toate deschise, toate practicabile. Cu dorul acesta s'au întors dela diferite universități la vatra părintească, mii de doctori, avocați, ingineri tineri, acum 5—6 ani.

Astăzi, dacă încercăm să căutăm aceste elemente pline de idealism, ne îngrozim de halul în care le găsim: **De 5—6 ani cerșesc cu diploma în buzunar.**

Zădarnic bat la ușile diferitelor intreprinderi, zădarnic încearcă în comerț, la bănci, fabrici, mine etc., ca să obțină o slujbă, măcar cât de mică și mulțămitoare, nicăeri nu sunt primiți. Pentru ei nu sunt posturi vacante. Tinera generație, conducătorii de mâine ai țării, vagabondează în modul cel mai umilit și cerșesc în propria lor țară. Imbătrâniți fără de vreme, zădarnic așteaptă ca să le vină rândul. Abandonați de cei, cari datori sunt ai ocroti, alungați și sfidați pas cu pas, ei sunt pe calea de a și pierde și ultima speranță în viitorul Neamului și al Țării. Distruși sufletește, unii au apucat pe căi greșite, iar sărmanii părinți, desperați și slăbiți de vreme, blastămă ceasul când s'au hotărât să-și crească „domni“ din copii, iar bunica plânge mereu în fața Icoanei.... Dece atâta durere și desperare?.... Pentru ce ajung copiii noștri cerșitori?... Pentrucă orașele, centrele intelectualilor, în România-Mare nu sunt în posesiunea elementului românesc. Toate fabricele, băncile, intreprinderile, prăvăliile, tot ce produce venit, toate sunt în mâinile jîdanilor. Toate slujbele bine plătite sunt ocupate de străini aduși cu pașaportul de peste graniță, — mai toți jîdani, trimiși cu misiuni speciale din partea patronilor internaționali, bărbați de încredere ai acestora, pentru a ține un contact viu între dușmanii noștrii externi și elementele iredente din această țară tolerantă. Ei sunt spionii lor și le furnizează toate calomniile josnice, aruncate cu atâta obrăznicie și înverșunare asupra patriei și neamului nostru, prin presa alianței internaționale jîdovești din străinătate.... Posturile mijlocii, sunt ocupate de perciunații dela noi. Rar de tot, ca niște corbi albi, vezi ici colea și câte un biet creștin,.... In aceste fortărețe jîdovești, românul nu poate pătrunde decat foarte rar și atunci numai așa, **dacă își vinde conștiința.** *El ajunge de o figură decorativă, fără, ca să poată pătrunde cândva în misteriile intreprinderei, care înșelând statul, prin contrabande, declarații false la fisc etc., anual adună zeci și zeci de milioane Lei venit, ca apoi la un moment dat să dispară din țară. Iar dacă acest nefericit român reușește să se mențină timp mai îndelungat în aceste insule antiromânești, o poate ajnnge numai așa, dacă muncește în mod supraomenesc, adică lucrează pentru 3—6 persoane, pe o plată de batjocură. Alții, mai fericiți, ocupă de fapt câte 3—6 posturi diferite, pentru a avea din ce trăi.*

Marea majoritate a tinărilor noștri rămâne și pe mai departe pe drumuri în mizerie și neajunsuri, flămânzi și zdrențuroși, fiindcă părinții lor au sărăcit și îmbătrânit tinându-i la școală și nu mai au nici ei cu ce să-i hrănească și îmbrace. Și ei trăesc în mizerie.

Această stare faptică ne desvălue zguduitoarea și îngrijorătoarea tragedie a tinerimei universitare de azi și celei de mâine. Și nicăeri o pornire de a curma acest rău, această rușine națională. Zic națională, fiindcă chestiunea mai are și o importantă latură de ordin național. Anume: atunci când elementul importat cu pașaport, dispune de un considerabil venit, are locainţă luxoasă, se poate căsătorii și își poate da copii la orice școală, pentrucă are de unde, pe atunci intelectualul român locuește într'o umedă și întunecoasă cameră mobilată, cu salar prost și nu se poate căsătorii, pentrucă din leafa lui modestă abia poate singur trăi. Meseriașul român se instalează în pivnițe mucegăite; acarul sau frânarul dela Căile Ferate Române, locuește și în cel mai cumplit ger al iernei, în simple vagoane de vite, prin gări. Ce viață familiară se poate duce în asemenea condiții? Unde să-și crească copiii?

Iată motivul din care tinărămea română nu se căsătorește, iar neamul își pierde cea mai valoroasă succrescență. De altcum acest simptom se arată și la sate... Ne piere neamul!!!

Dispare românul în țara sa, când tot aici străinii se înmulțesc ca ciupercile! Ar fi de dorit, ca deputații și senatorii români să-și facă datoria, dacă au suflet și cinste românească. Să se lapede de vecinicile intrigi, de inutilele și josnicile sforării de partid și să se ocupe de această problemă de arzătoare importanță. Nu există o altă problemă mai importantă, ca cea de față: **problema viitorului neamului românesc!** *Ne adresăm Vouă, cei cari Vă ziceți: „reprezentanții țării“ și Vă rugăm să Vă faceți datoria! In caz contrar blăstămul unui neam întreg vă va urmări până în mormânt!*

Aveți două soluțiuni:

1. Sau expulzați imediat pe străinii nechemați și indezirabili ca să faceți loc copiilor voștri și să obligați intreprinderile ocrotite din partea statului, prin reduceri de transport, vamă de protecție etc. și sprijinite ce sute de milioane Lei împrumut ieftin din partea „Societății Naționale de Credit Industrial“ etc., obligându-le de a angaja 75% români în toate posturile,

2. Sau, Închideți Universitățile, pentru copiii clasei de mijloc și țărani, — ca fiind simple fabrici de diplomă pentru cerșitori. Atunci aveți curajul de a afirma, că cartea românească este o simple minciună, prin care se nefericesc părinții și copiii săraci, cari se avântă la ea!

Altă soluție nu există!

Universitatea nu poate fi un obiect de lux pe seama copiilor de milionari și fiii lui Iuda! Românul are nevoie de carte, căci fără carte moare! *Iar „reprezentanții neamului“ sunt datorii de a se îngriji, în primul rând, ca românul cu carte să aibă din ce trăi, — apoi să știe,* **că atât timp, cât toate averile țării stau în mâna și punga jîdanului, — românul nu este pe deplin stăpân al țării!** *Unicul program politic se poate salva, acela care se rezumă în cele două cuvinte:*

România Românilor!

Alexandru Țieranu.

Ca la noi la nimeni

Regretăm nespus de mult, că abea acuma aflăm de următorul nemaipomenit caz de sfidare a intereselor românești: La Lugoj funcționează o fabrică de calapoade, care se ocupă și cu repararea vagoanelor C. F. R., fapt, care a dot ocazie să se facă mult haz pe socoteala lor, până și în ședințele trecutului Parlament. Fabricele de calapoade și butoaie, repară... vagoanele căilor ferate române. Sărmană cale ferată!!! Acum un an, din mila Domnului, această fabrică a încetat de a contribui la **„refacerea“ (nu afacerea)** căilor ferate și s'a prins de adevărata ei menire, adecă la fabricarea de calapoade. Dar această reîntoarcere la realitate s'a făcut după un calapod cu totul special: după un anumit calapod pentru care a fost înființată însuși fabrica, la vreme. Anume direcțiunea a concediat imediat 80 familii de muncitori creștini, din Lugoj, dar nu pentrucă nu ar fi avut nevoie de ei, ci pentru a face loc la 120 familii de jîdani, cu perciuni și caftan, aduși cine știe de unde și cu ce fel de acte asupra lor. După aparență, ei par a fi importați de curând, chiar din inima Galiției, atât sunt de murdari și habotnici. 120 familii jîdovești importate, în locul alor 80 familii creștine de baștină. Se presupune, că acești jîdani ar fi prevăzuți cu certificatele **„cuser“** de cetățenie română, eliberate de către faimosul și misteriosul rabin Tirelsohn, din Basarabia, care a avut cutezanță de a insulta țara, chiar în ședința Senatului, sub trecuta guvernare averescană. In interesul statului și în baza articolului 3 din Constituție, cu onoare apelăm la autoritățile noastre ca să revizuiască actele acestor jîdani și să pedepsească pe cei vinovați pentru călcarea legilor în vigoare. **Nu se poate, ca elementele muncitoare, băștinașe să fie lăsate pe stradă, pentru a face loc gunoiului ce se varsă la noi în țară, din imensa cloacă jîdovească dela Nord.** „Tara nu se poate coloniza cu neamuri de gintă străină“, scrie Textul Constituției. Cum se respectă ea? Oare Ministerul Muncii nu are cunoștiință, că toate fabricile cari reduc numărul muncitorilor, în primul rând concediază pe cei de origină română? Ce măsuri a luat? Ce are de zis, la calapodul după care lucrează faimoasa fabrică de calapoade din Lugoj?! Unde ne sunt organele de control? Vom reveni!

In atențiunea publicului

Apel. Cu onoare ne adresăm tuturor românilor adevărați dela sate, cu rugarea să ne trimită date referitor la purtarea jidanilor față de români, în timpul revoluției. Avem de gând a aduna toate aceste date pentru a le publica în formă de broșură. Suntem informați, că David Schwartz, fost birtaș în Cebza, ar fi împușcat fără motiv, 8 țărani români în Cebza. Și în alte sate s'au împușcat românii fără nici o vină.

Citiți, răspândiți și abonați ziarul „SVASTICA BANATULUI“.

Sprijinând ziarul nostru veți contribui la desrobirea economică a Neamului Românesc!

Accidentul pompierilor din Timișoara

Săptămâna trecută s'a înregistrat un accident cu totul ciudat asupra automobilului pompierilor orășenești din Timișoara. Fiind chemați urgent la un incendiu, au grăbit Vineri seara peste piața Asanești, unde terasamentul șinelor de tramvai a fost desfăcut, șinele ridicate și așezate în drum, fără nici o lumină. Automobilul, în care s'au aflat pompierii orașului și comandantul lor d-l Leon Biște, s'au isbit cu atâta putere de baricada de șine, încât persoanele din el au fost aruncate departe pe stradă. Bietul automobil și-a frânt osia. Șoferul, izbit de roata volanului s'a ales cu leziuni interne încât a fost transportat la spital în stare de inconștiență. Din fericire, ceilalți s'au ales cu leziuni mai ușoare. Fapt este că acești soldați ai datoriei, cât pe aici să-și piardă viața, printr'o dezordonată și zăpăcită măsură a direcțiunei tramvaielor comunale timișorene. In public se manifestă o vie agitație și nemulțumire față de conducerea tramvaielor noastre, care zilnic repară la șine și terasament. Sunt locuri unde în anul curent de 7 ori au ridicat pavalele și au reparat terasamentul, dar se vede că nu au noroc. Iară se strică. Se repară din nou. Din nou se oprește circulația, din nou se periclitează siguranța vehiculelor, ce aleargă în mare număr pe străzile noastre așa de prost luminate noaptea. In fața acestor nenorocite lucrări, ce vecinic nu se termină, involuntar ne gândim la legenda Meșterului Manole. La fel a pățit mănăstirea din Curtea de Argeș, până când nu au zidit de vie nevasta meșterului, în pereții ce până atunci vesnic s'au prăbușit. Fiind superstițioși, am avea o analogă propunere pentru onoratul consiliu comunal: Să se îngroape de viu onorata direcțiune a tramvaielor timișorene, în terasamentul șinelor de tramvai și veți vedea, că nimic nu se va mai strica. Gândiți-vă la Meșterul Manole. Creați o frumoasă legendă timișoreană pe seama viitoarelor generații și nu mai periclitați viața nenorociților pompieri și cetățeni, pe cari nemiloasa soarte îi constrânge să călătorească într'un vehicul noaptea prin străzile Timișoarei! **Nu uitați soluția cu Meșterul Manole!**

Cum vor funcționa teatrele minoritare

Ministerul artelor a luat o serie de dispoziții privitoare la modul de funcționare al trupelor de teatru minoritare.

Astfel trupa să aibă un domiciliu, să fie compusă din cetățeni români. Artiștii, supuși străini, cari vor fi angajați pentru scurt timp, vor trebui să aibă autorizația specială a ministerului artelor. Artiștii angajați să fie membri la una din societățile artistice profesionale, recunoscute ca persoane juridice și vor funcționa cu contracte vizate de sindicatul artiștilor dramatici și lirici din România.

Repertoriul, pe întreaga stagiune va fi prezentat ministerului. Trupele sunt obligate să reprezinte cel puțin 2 piese românești din repertoriul teatrelor naționale.

Orice jignire adusă sentimentului național, cu ocazia reprezentațiunilor, prin costume, decoruri sau orice alte mijloace scenice, va atrage suspendarea imediată a concesionării.

Repertoriul alcătuit să n'aducă nici o turburare ordinii publice.

Trupa nu va fi scindată (divizată) să joace în două părți, de cât cu autorizația ministerului.

Fiecare deplasare a trupei se va anunța cu cel puțin 15 zile, înainte, ministerului.

Trupele sunt obligate să pună la dispoziția trupelor românești ce sunt în turneu, sălile de spectacol și decorurile, zece zile pe lună.

Direcția trupelor va depune garanția de 100 mii lei la Casa de Depuneri și Consemnațiuni din Capitală, la dispoziția ministerului artelor, pentru plata artiștilor angajați în caz de renunțare la autorizație.

Pe temeiul acestor condițiuni s'au dat concesii de teatru d-lor Mih. Erdélyi, din Oradea, Eug. Gáspár, Tg. Secuiesc, M. Fekete Timișoara, Iuliu Frantz și M. Sendrey, Arad, Eug. Ianovici Cluj și Emeric Fehér, Petroșani.

Suntem curioși să vedem cum vor fi aceste dispoziții respectate de trupele de teatru minoritare; dar în primul rând, cum vor fi aceste dispoziții aplicate din partea autorităților noastre. De artiști (?!) iudeo-maghiari, — sub nasul străini —, nu avem lipsă. Poftească minoritățile noastre să se intereseze și de arta românească, căci pe spinarea acestei țări trăesc, și mănâncă pâine românească! Deocamdată atât!

Desinfectarea cărților de școală

O măsură care ar trebui imitată și la noi

Presa franceză discută, prin glasul autorizat al câtorva medici, necesitatea de a se lua măsura obligatorie a desinfectării cărților destinate copiilor de școală.

Se știe, că unul din mijloacele cele mai directe de propagare a bolilor este întrebuințarea cărților vechi. Foile unor asemenea cărți sunt uneori spăimântătoare depozite de microbi. Desinfectarea cărților vechi se impune cu atât mai mult cu cât pe de altă parte e vorba de sănătatea copiilor, — în majoritate debili, — iar pe de altă parte operațiunea nu e prea costisitoare.

Primăria comunei Nancy din Franța și-a furnizat un dulap etuvă (cuptor uscat, aparat pentru desinfectat), care dă rezultate admirabile.

Celelalte comune se gândesc să facă la fel.

Semnalăm lucrul, cu nădejdea și cu via dorință de a-l vedea realizat și la noi, — în capitala Banatului — cât de curând.

Bietii studenți români, băeții părinților săraci, căci numai ei sunt nevoiți a se aprovizionă cu cărți vechi; jîdanii au bani îndeajuns spre a-și cumpăra — fiecare an — manuale esite proaspăte de sub tipar, ar fi scutiți de multe boli și de multe necazuri.

E vorba de sănătatea copiilor noștrii, de sănătatea generației conducătoare de mâine a patriei noastre și sperăm că vom fi ascultați!

D-l șef-medic al orașului are cuvântul!

Nici un ac dela jidan

Cine-au îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Si neamul nemernicia!

M. EMINESCU

Radio

VIN
și
BENZIN
la
GH. IOVIN!

De vrei să trăești mulți ani,
Să bei vin de Drăgășani.

DEPOZIT:
TIMIȘOARA
III, Spl. stâng al Begheiului 1

Babeș-Bolyai Central University Library Cluj

INFORMAȚIUNI

Principesa Ileana a împlinit 18 ani. Ministerul Justiției a înregistrat declarația Reginei Maria, proclamând emanciparea principesei Ileana, conform Statutelor Casei Regale, — întrucât din Decemvrie anul trecut Principesa Ileana a împlinit 18 ani.

Scrisoarea fostului prinț Carol. Fostul Prinț Carol a trimes Principelui Nicolae, Reginei Maria, Reginei Marioara și Principesei Ileana o scrisoare prin care-i roagă să pună în numele lui un buchet de trandafiri albi pe sicriul Regelui Ferdinand. In scrisoarea aceasta mai scrie că el înțelege să țină cuvântul dat răposatului său părinte că va ști să asculte de legile țării și se va supune în toate împrejurările sorții pe care singur și-a croit-o, fără a schimba nimic dintrânsa.

Noul primpreședinte al Curții de Casație. In locul devenit vacant prin demisia d-lui Buzdugan, — membru al Inaltei Regențe — a fost ridicat la demnitatea de primpreședinte al Curții de Casație d-l Oscar Niculescu.

Convenția școlară româno-jugoslavă. La 17 l.c. s'a produs una dintre cele mai de seamă evenimente în legătură cu situația culturală a fraților din Banatul iugoslav. Acordul stabilit va fi, dacă se pune în practică o nouă cale de împăcare între minoritatea românească și poporul sârbesc. Nimic nu va mai conturba prietenia româno-iugoslavă. In linii generale, convenția conține următoarele puncte: 1. Școlile din comunele românești vor fi conduse de un comitet național compus din 7 membri. 2., In fiecare comună, unde se găsesc cel puțin 20 elevi de școală români, statul S. H. S. se obligă a deschide o școală, cu limba de propunere românească. 3., Toate chestiunile ce privesc învățământul primar, le rezolvă comitetul național, care va avea și un inspector general (ales de comitet și întărit de guvernul sârbesc). 4., La Vârșeț se vor înființa 4 catedre, pe lângă școala normală și anume: Catedră de limba română, de religie, cânt și metodică. Asemenea la liceul din Vârșeț se va înființa o catedră de limba românească. Profesorii dela Școala normală se vor numi de guvernul român. Sârbii nu admit, ca în școlile românești din Iugoslavia, să fie numiți învățători, cari sunt cetățeni români. Publicăm cele de mai sus și așteptăm să vedem ce se va alege din această convenție. Ne-ar surprinde într'un mod îmbucurător, dacă sârbii și-ar respecta cuvântul dat.

Slovacii contra lordului Rothermere. Un lord scrintit la căpățină din Anglia, plătit însă cu atât mai bine din partea finanței internaționale jîdovești, prin unele ziare din străinătate subvenționate de perciunații îmbogățiți, a început o acțiune perfidă pentru revizuirea tratatului dela Trianon. Mare bucurie în Izrael! Contra acestei acțiuni josnice a avut loc, zilele trecute, la Bratislava o mare manifestație de protest la care au participat toate partidele politice, guvernamentale și de opoziție. Moțiunea adoptată subliniază primejdia propagandei maghiare, ale cărei consecințe ar fi de natură să distrugă pacea și opera de consolidare în Europa centrală. La noi.... perfectă liniște! Deputații și senatorii noștri își caută de afacerile lor. Satul arde și baba se piaptănă. Sărmană țară!

Necrolog. La Ciacova a încetat din viață primpretorul Virgil Selegeanu, în urma unei pneumonii (aprindere de plămâni). Boala a fost câștigată cu ocazia unei încercări de a salva o femee dela înec în râul Timiș. La înmormântarea acestui brav oficiant român a luat parte tot poporul din jurul Ciacovei, unde reposatul se bucura de o mare popularitate. Selegeanu a fost un om bun și sârguincios. A fost un om de cinste și de omenie! Odihnească în pace!

Proclamarea unui domnitor sârb ca sfânt ortodox. In urma hotărîrii Sinodului bisericilor ortodoxe din Jugoslavia, patriarhul sârb a proclamat zilele acestea pe despotul Ștefan Lazarevici ca sfânt al bisericii pravoslave din Serbia. Ștefan Lazarovici a trăit cu 500 ani în urmă și a fost primul domnitor sârb, care a întemeiat reședința domnească la Belgrad. Solemnitățile au fost grandioase și au participat atât reprezentanții guvernului, cât și reprezentanți ai tuturor păturilor populației.

Doi comuniști jîdani executați în America. Zilele trecute au fost executați pe scaunul electric, comuniștii jîdani Sacco și Vanzetti, la Boston în America, pentru diferite crime săvârșite nainte cu neste ani. In legătură cu această execuție, absolut legală, întreaga presă jidovească a lumei, urlă în gura mare, că s'ar fi făcut o nedreptate. Comuniștii au organizat mai multe demonstrațiuni pe străzile capitalelor din Europa. La Geneva au spart geamurile la sediul Ligei Națiunilor și s'a încercat o grevă generală mondială, care nu a reușit. Se vede, că jîdanii sunt în stare de a mobiliza întreaga lume în folosul scopurilor lor josnice. Cunoaștem felul lor de a lucra și înregistrăm o nouă lovitură jîdovească mondială, care însă nu a reușit după placul lor. Tot aici constatăm, că aceași presă nu a aflat nici un cuvânt de indignare față de bestialele asasinate săvârșite de jîdanii din Rusia asupra nevinovaților preoți și creștini ruși, cari zilnic se execută cu grămada, par'că ar fi simple animale. Aici presa jîdovească tace, fiindcă este complicele bolșevicilor. Numai așa se explică faptul, că le pare atât de rău de banditii Sacco și Vanzetti. Vai-și-amar de sufletul lor, când popoarele arice se vor trezi din buzumeneala „democrației“ jîdovești. Atunci abia se va face ziuă și dreptate!

Epidemia de paralizie infantilă, cea mai grozavă boală de copii (lipsa totală sau parțială a simțirii și a mișcării voluntare), se întinde înspăimântător atât în capitală, cât și în alte orașe ale țării. Pentru combaterea acestui flagel, atât Ministerul Sănătății, cât și serviciile sanitare au luat toate măsurile cuvenite.

Un episcop serios. O gazetă din Geneva înregistrează faptul, că episcopul din Plaisance, în decursul unei slujbe a dat ordin, ca șase dame insuficient îmbrăcate să fie scoase din Biserică. Ordinul s'a executat imediat. Aceeași energică măsură a fost luată și de alți clerici catolici, împotriva altor doamne și domnișoare, în cursul altor servicii divine, scoțându-le din Biserică, pentru același motiv. Ar fi de dorit, ca și clerul nostru românesc să aplice aceeași măsură, față de sexul nostru frumos, care, — mai ales la mari sărbători, — confundă Biserica, cu localurile de petrecere, unde își dau întâlnire cu diferiții lor amanți, curtezani, pești etc... Clerul este dator să fereasă Biserica Domnului de profanarea adusă prin excesele „modei“ femeești.

Examen pentru funcțiunea de pretor. In Monitorul Oficial No. 176 din 11 Martie 1927, a apărut deciziunea ministerială 16945 P. din 9 August 1927, prin care s'a fixat ținerea unui examen pentru funcțiunea de pretor, *cu începere dela 5 Septemvrie 1927.* Se pune în vederea actualilor pretori cari întrunesc condițiunile de admitere și nu au depus examenul cerut de lege să se înscrie la acest examen..

Vaporul „Impăratul Traian“ e pierdut. Ministerul comunicațiilor a hotărît să renunțe la orice încercare de a scăpa vaporul „Impăratul Traian“, pentrucă toate sforțările s'au dovedit zădarnice. Vaporul o să fie distrus prin dinamită, dupăce se va fi vândut materialul ce mai poate fi întrebuințat la ceva.

Un director binevenit. Teatrul Național și Opera Română din Cluj au primit un director comun în persoana dlui Victor Eftimiu. Acest apt bărbat e bine cunoscut și la noi având o mulțime de scrieri valoroase. D-l Victor Eftimiu este cu atât mai potrivit în postul de director general la numitele instituțiuni, deoarece domnia sa a fost și director al teatrului național din București mai multă vreme. Felicităm pe noul director și-i urăm spor bun în larga activitate ce-i deschide astăzi porțile celor două instituțiuni culturale ale Clujului.

Stupii noștri. După date statistice noui, sunt în vechiul regat 306.218 stupi, în Basarabia 48.417, în Bucovina 32.085, în Banat 59.988, în Transilvania 70.133, în Crișana 37.691 și în Maramureș 22.241. In total 572.781 de stupi. Din aceștia numai 125.476 sunt sistematici. Averea reprezentată prin acești stupi se ridică la vre-o 100 milioane lei. Este un progres îmbucurător, deoarece partea cea mai mare a stuparilor o formează țăranii noștri români dela sate. Această frumoasă și rentabilă îndeletnicire este un isvor însemnat de bogăție națională. Vă puteți da seama, că la 572.781 de stupi câte albine harnice lucrează, câte albine harnice ostănesc să producă miere? Ele însă sunt mai fericite decât noi. In stupii (coșnițele) lor e ordine și dreptate. Acolo, dacă se înmulțesc trântorii, aceștia vor fi, fără cruțare, alungați și nimiciți. In coșnițele noastre, în satele și orașele acestei țări tolerante și îndelung răbdătoare — durere — e altfel. Acolo trântorii noștri (jidani și jîdoviți, cât și cozile de topor) cu timpul vor întrece albinele, acolo aceste lipitori jîdovești și jîdovițe se înmulțesc, în mod înspăimântător, din zi în zi. Când vom învăța și noi minte dela albine? Când vom începe și noi — pân'ce nu va fi târziu — să ne curățim stupii, să ne scăpăm odată de paraziți? Când?!

Dansul în cafenele. O gazetă jidovească scrisă în ungurește, la Timișoara, își permite a publica că în interesul cafegiilor și restauratorilor, d-l Dr. A. Cosma fost ministru, ar fi promis, că va interveni la locul campetent, ca ordinul ministerial, care impune la însemnate taxe localurile publice, unde publicul dansează, să fie revocat. Examinând această știre, vedem, că presa jidovească, care în mod profesional contribue la destrăbălarea publicului și la nimicirea și a ultimului rest de cinste și pudoare, după planul bine stabilit și sistematic aplicat, — mereu agită chestiunile ce le pot servi în acest scop.

Se știe, că d-l Dr. Cosma a declarat în public, că ușile sale sunt închise pentru elementele, care au aflat de bine a se grupa în faimosul „bloc“ jidano-maghiar-șvăbesc, pentru a demonstra în contra ideei de stat român. Având în vedere felul în care d-l dr. Cosma a înțeles în trecut de a se purta față de minoritari; serviciile ce le-au adus lor și răsplata (cușer) de care a avut parte, a făcut absolut necesară atitudinea sa de mai sus.. Cu toate acestea jidanul prins cu mâța'n sac, nu se dă învins. El mai încearcă, da dacă îl mai poate converti... In acest scop se pune numele fostului ministru a se ajunge la transformarea orașului Timișoara, într'un formidabil lupanar. Cetățeanul serios și onest cu fruntea încreștită de îngrijorare se gândește la viitorul copiilor săi, pe cari, îi crește cu atâtea abnegațiuni și sacrificii și se întreabă, oare pentru ce îi crește. Ca să devină pești sau cocote? Iată gândul care frământă creerul cinstitului părinte de familie, iată o problemă publică, care cere o grabnică rezolvare, pentrucă știut este, că prin distrugerea moralei distrugem statul... Dar mai este și altceva ce se opune acestor destrăbălate moravuri: igiena publică. Cum vine un biet muritor, care este constrâns de a mânca la restaurant ,ca deodată cu consumarea bucatelor servite, să fie involuntar constrâns, să consume și o parte din praful plin de microbi, ridicat prin scuturarea turbată a picioarelor celor ce „dansează“? Oare poliția nu are nici un ordin sau articol de lege în baza cărui ar putea feri publicul de cel mai imbecil mod de a îmbolnăvi de diferitele morburi al căror microbi sunt aduși de pe stradă sau din expectorațiile scuipate pe podele, chiar de cei tuberculoși (fiindcă chiar acești din urmă scuipă mai mult). Și de ce se silește publicul de a se obicinui cu dansurile moderne, cari scutură părechile amatoare, așa, de par'că toți dracii au întrat în ei?!... Și la toate acestea se folosește drept paravan numele unui român bănățean, fost ministru? Credem, că d-l Dr. A. Cosma va interveni la locul în drept în interesul publicului creștin grav amenințat, iar nici decum în favoarea birtașilor jidani.

Tunel pe sub Dardanele. Guvernul turcesc proectează construirea unui tunel de cale ferată pe sub Dardanele. Un consorțiu de financiari germani propune executarea lucrărilor datorită cărora se va stabili comunicația de cale ferată directă între Europa-sudestică și Asia.

Publicațiile subversive. D-l Duca ministrul internelor, a supus consiliului chestiunea publicațiilor subversive. Consiliul de miniștri a autorizat pe d-l Duca să procedeze în fiecare caz după cum crede. Noi sperăm că d-l Minstru al Internelor se va interesa și de orașul nostru înstrăinat, așa batjocorit: „Capitala Banatului“. La noi ar avea mult de lucru și mult de măturat..... cu mătura mare. Scribii noștri perciunați și neperciunați nu își mai încap în piele. Nu ar strica, să fie țesălați cum se cade!

Desființarea cl. IV. D. C. Dimitriu, ministrul comunicațiilor, a hotărît ca să desființeze cl. IV.

Toate alegerile parțiale din țară, atât pentru Cameră cât și pentru Senat, consiliile comunale și județene și Senatul Universitar se vor face în ziua de 14 Septemvrie.

Ciudățenii. In com. Odobești, fata. pe care toți locuitorii comunei o știau și-i ziceau pe nume Vasilica, nu mai e Vasilica, ci-i Vasile. care vrea să se ducă în armată. Mirarea a sporit cu atât mai mult, cu cât fosta Vasilica, azi Vasile, e ca și însurat, căci are și mustăți, îi crește și barbă și ține cu tot dinadinsul să-și întocmească o căsnicie. Explicația acestei transformări însă e ușoară. Vasilica sau Vasile s'a născut hermafrodit (fecior-fată) cu predominare la început a sexului femenin și a fost trecută în registrul stării civile din Bacău cu numele Vasilica. Crescând, a început să predomine sexul bărbătesc, Vasilica a început să aibă și barbă și mustăți. Și Vasilica, după 24 ani de feminitate, s'a hotărît să fie Vasile. Și s'a făcut Vasile, îmbrăcându-se bărbătește și luându-și și o femee, care să-l îngrijească.

„SVASTICA BANATULUI“
va lupta ca **România să fie a românilor!**

Ramura de măslin... Un ziar de seară publică o caricatură în care D. Vintilă Brătianu este înfățișat oferind o ramură de măslin Dlui Iuliu Maniu.

Ca și acel general cartaginez care primea odinioară o astfel de ofertă din partea unui general roman, D. Maniu ar putea răspunde:

— Văd ramura, dar nu văd măslinele...

Căci măslinele sunt pentru liberali, iar frunzele verzi pentru național-țărăniști.

Expulzarea străinilor din Franța. In ședință din 26. l. c. a Consiliului de Miniștri, Ministrul de interne Sarraut a declarat, că s'a dispus expulzarea a 1000 străini implicați în demonstrațiunile de stradă din ultimele zile. Se așteaptă și alte expulzări, deoarece guvernul francez a decis să expulzeze din Franța, pe toți străinii, cari au luat parte la demostrațiuni. Pentru a executa ordinul guvernului, poliția a făcut numeroase descinderi la hoteluri unde au ridicate câteva sute de persoane și le-a transportat la poliție unde p e130 i-a declarat arestați. Măsura guvernului se extinde și asupra acelor străini, cari de acum înainte vor lua parte vre-o manifestație politică. Franța nu tolerează, ca străinii cari se bucură de ospitalitatea ei, să se dedea la acte de disordine, drept recunoștiință față de țara ospitalieră. Oare guvernul nostru nu ar afla de bine să imite gestul guvernului francez. Or d-l Duca crede, că în România nu este nici unindezirabil? Noi îl învităm u tot respectul să-și îndrepte privirile spre Timișoara. Aci va da peste o adevărată pepinieră a acestor oaspeți nepoftiți, a acestor vlăstare internaționale. O adevărată fermă de model!

Nici un ac dela jîdani!

Câte automobile sunt în țară. După o statistică întocmită de direcția administrației generale și a statisticei din ministerul de interne, la începutul anului 1927 circulau în întreaga țară 15.896 automobile de turism, camioane, camionete, motociclete, autobuze, tancuri și tractoare. Capitala avea 5360, iar provincia 10.535. Ca proveniență se repartizau astfel: Americane: 7825 sau 59.23 la sută; italiene: 2463 sau 15.40 la sută; germane: 1709 sau 10.75 la sută; franceze: 1725 sau 10.85 la sută: austriace: 887 sau 5.58 la sută; engleze: 260 sau 1.64 la sută; cehoslovace: 105; românești 63 „Astra“ și alte mărci diferite 858 sau 5.49 la sută. Ce bine că această statistică nu se estinde și asupra naționalității și profesiunii proprietarilor. Abia atunci am vedea câți contrabandiști, câți jăfuitori ai fiscului, câți îmbogățiți de azi pe mâne, câți briganzi ai comerțului și industriei, câți bancheri uzurari, etc.... 90% jîdani, se lăfăesc la noi în țară în automobile! Ne-am îngrozi de datele obținute!

Cosciugul unui pocăit bombardat cu pietre. In comuna Lungani a murit pocăitul Alexandru Roman. Când era dus la groapă, credincioșii creștini din comună au bombardat coscigul cu pietre, fiindcă înmormântarea se făcea fără preot. Sătenii se opuneau ca pocăitul să nu fie înmormântat în cimitirul satului. A fost nevoie de intervenția jandarmilor, ca spiritele să se potolească și mortul să fie îngropat.

Ajutoare pentru Moți. Ca urmare a promisiunei făcută de prim-ministru I. I. C. Brătianu, Ministerul Domeniilor a dispus distribuirea mai multor vagoane de bucate populației sărace din Munții Apuseni. Cu această împărțire au fost însărcinate Prefecturile județului Turda și Cluj, în cuprinsul cărora se află Moții.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Partidul ţâganilor. Ziarele din Jugoslavia ne aduc ştirea, că ţâganii din Sârbia au înfiinţat un partid politic separat, care a şi pornit cu mare gălăgie la propaganda electorală pentru alegerile generale, ce se fac acum în Iugoslavia. Înregistrăm cu invidie cazul, pentrucă am fi şi noi mai fericiţi, dacă ţiganii dela noi ar forma şi ei un partid aparte. Astfel partidele noastre ar scăpa de valorosul lor concurs şi ei şi-ar căuta de treabă. Dar ni-e teamă de un lucru: să nu ne trezim la un moment dat, că partidul x sau y a rămas fără aderenţi sau — doamne fereşte — fără conducători.

Teatrul Naţional din Craiova, terminat numai anul trecut, din cauza neglijenţei unui servitor s'a aprins şi a ars cu totul. Pagubele sunt de 50 milioane.

Căile misterioase. La închisoarea Consiliului de Război din Timişoara, se află depus jîdanul Fekete, fostul director al teatrului maghiar, pentru faptul, că a însultat autorităţile ţării româneşti. Fekete, de prezent este pentru a doua oară pedepsit pentru acelaşi delict. Inainte de a intra la închisoare a dat faliment cu teatrul său şi a lăsat întregul personal pe stradă. Artiştii s'au plâns la Primăria Oraşului, care s'a convins, că Fekete nu prezintă sufucientă garanţă de a mai primi vreodată o concesiune pentru teatru. Mai departe, se ştie, că Fekete ascunde diferite sentimente de ură faţă de neamul nostru, ce le manifestă mereu prin obraznica sa purtarere faţă de tot ce este românesc. El face parte din aceea grupă jîdovească — iredentistă — maghiară, care de mult ar fi trebuit scoasă din ţară. Cu toate acestea, chiar şi în închisoare, lucrează pentru recâştigarea concesiunei pierdute. Are o nevastă frumuşică, care îşi înţelege de minune rolul Esterei biblice. Face cum face umblând pe căile misterioase, necunoscute simplilor cetăţeni de origine română şi-şi ajunge scopul. Cunoaşte secretele uşiţelor din dos, ce duc la Minister, pătrunde prin ele şi cu o adevărată artă specifică „estetică“, reuşeşte a fermeca pe cei tari de sus. Parfumul, mătasa şi zimbetul de Sirenă, desarmează şi învinge inima tare a fucţionarului respectiv, care, ca cavaler şi român, se apleacă în faţa acestei demonice puteri. Şi Estera Fekete învinge. In contra tuturor aşteptărilor — se zice — că ar fi înmanuat personal în închisoare bărbatului, concesia ministerului, pentru teatrul maghiar (jîdovesc) din Timişoara. Inregistrăm cu cuvenita rezervă acest succes vrăjitoresc şi aşteptăm, ca nenorocitul fermecat să se deştepte din somnul în care a fost aruncat de marea vrăjitoare, care s'a apropiat de el, folosindu-se de căile şi uşiţele misterioase, când parfumul se va resfira şi se va ridica misteriosul văl, ce i-a întunecat vederea, şi judecata. Se va face lumină şi va vedea, că şi Estera nu este alta, decât o simplă femee muritoare, ca toate celelalte femei şi atunci concesia eliberată se va anula de sine. Până atunci, noi protestăm în contra inconştientului act de a se da o concesie unui individ în închisoare. Pretindem mai multă seriositate şi demnitate!

Suspendare din slujbă. Fostul consilier agricol al judeţului Timiş-Torontal a fost suspendat din slujbă constatându-se în sarcina sa fraude şi alte acte condamnabile. Când vor veni şi ceilalţi la rând? Când se va face — odată pentru totdeauna — ordine şi dreptate?! Vom reveni!

Fabrică de români Intr'un singur număr de gazetă din Capitală, cetim următoarele cereri către Ministerul de Justiţie de a se permiet schimbarea numelor: L. Leibovici, în L. Livănescu; I. Valdman, în I. Vălcean; I. Herscu, în I. Cornescu; D. Naum, în D. Naumescu; E. Turek, în E. Turcean; A. Braun, în A. Enescu; D. Feldman, în D. Câmpeanu; A. Rosenblatt, în A. Rosan. Dar vedem şi un caz de maghiarizare: dl F. Cosma, din Ardeal cere să-şi schimbe numele în Barabaş. Aşa se vede, că din simpatie faţă de România Mare... Ministerul de Justiţie fabrică cu sutele noui români. Noi suntem fericiţi şi mândri, că am fost, suntem şi rămânem valachi!!!

Comunist expulzat din ţară. Avocatul Bogdan Bartascheck, supus cehoslovac, cunoscut frumtaş comunist, a sosit la Bucureşti spre a pleda la procesul comunistului Boris Stefanoff, care urma să se judece la consiliul de Război al corpului II armată. Din ordinul autorităţilor, avocatul comunist a fost expediat peste graniţă după două ore dela sosire. Ce fericiţi am fi dacă s'ar proceda la fel cu toţi ceilalţi indezirabili întraţi în ţară, cu acte false sau prin mituirea organelor de control. Vă rugăm începeţi cu aerizarea. Daţi drumul ventilatoarelor!

Pământurile cu cari au fost împroprietăriţi îndreptăţiţii reformei agrare, nu pot fi înstrăinate (vândute) numai după 5 ani dela încrierea în cartea funduară.

Dările morilor ţărăneşti. Ministerul de Finanţe a hotărît, după Legea nouă de dări, că Morile ţărăneşti să plătească o dare fixă (înainte statorită şi nu lună de lună). Si a dat de ştire, că sub „mori ţărăneşti“ sunt a se înţelege toate acele mori cari macină un singur fel de făină pentru locuitori, apoi fie ele la sate, fie la oraşe. Numai morile cari fac felurite soiuri de făină, alegându-le vor purta socoteli şi vor plăti „cifra de afacer“!

Nu se mai dă nici un brevet pentru beuturi spirtuoase. In fine, Doamne ajută, în ceasul al treisprezecelea a sosit la Administraţia financiară din Timişoara ordinul Ministerului de finanţe, în care se pune în vedere tuturor administraţiilor financiare să nu mai libereze nici un brevet pentru beuturi spirtuoase. Ţara noastră, care se poate numi cu drept „Ţara cu cârciumi“, căci aşa pricep la noi domnii deputaţi şi senatori să ducă lupta contra alcoolismului, are mare lipsă de un astfel de ordin. Nădejduim, că acesta este numai paşul prim făcut din partea ministerului. spre a spăla ţara de această ruşine. Luaţi, naine de toate, toate brevetele date jîdanilor (90 la sută dintre cârciumari sunt jîdani), cari până acuma au înveninat îndestul cu otrava lor mizerabilă biata noastră ţărănime şi prin aceasta, — nepedepsiţi de nimeni — sevârşesc zilnic cea mai ordinară crimă împotriva neamului românesc. Să se termine cu intervenţia şi protecţia slugilor acestor paraziţi şi să se facă ordine în ţară.

Vom reveni!

Inscrierile la Sfatul Negustoresc. Se face cunoscut comercianţilor, că înscrierile la Sfatul Negustoresc se pot face sau prin poştă sau personal, la adresa secretariatului Sfatului Negustoresc, secţiunea Timişoara, în palatul Camerei de Comerţ şi Industrie, etajul 4.

Anul şcolar 1927—28. Ministerul instrucţiunii a dispus ca lucrările de începere a anului şcolar viitor, să se facă la aceleaşi date ca şi în anul trecut şi anume: Inscrierile şi reînscrierile între 1—8 Septemvrie; Examele de admitere şi bursă între 10—15; Examenele de corigenţă, particulare şi integral între 10—15 Septemvrie; Examenele de admitere în cl. V-a între 20—25 Sept.; Examenele de bacalaureat între 20 Sept.—10 Octomvrie. Inceperea cursurilor la 26 Septemvrie.

Inscrierile la Şcoala de Artă şi Meserii din Timişoara se fac în zilele de 1, 2, 3, şi 5 Septembrie a. c. Taxa de înscriere, frecvenţa şi uzaj este de 400 lei pt. externi şi 500 pt. internişti. Se primesc elevi absolvenţi a cel puţin 5 cl. primare şi care să aibă vârsta minimă 12 şi maximă 15 ani. Actele necesare la înscriere sunt: Cererea de înscriere, certificat şcolar, extras din matricula botezaţilor şi bul. de revaccinare. Taxa de întreţinere în internat este de 7500 lei anual. Bursele vacante se obţin prin concurs Uniforma de culoare „kaki“ obligatorie.

Academia de Drept din Oradea. Inscrierile la Academia de Drept din Oradea vor avea loc dela 3—20 Octombrie. Inscrierile excepţionale în cazuri bine motivate până la 15 Noemvrie 1927. Examenele integrale de corigenţă şi examenele finale de licenţă se vor ţinea dela 20—31 Octomvrie 1927. Inscrierile pentru examene se vor face dela 11—18 Octomvrie între orele 9—11 a. m. Cursurile încep la 2 Noemvrie 1927. Primirea la Academia de Drept se face în baza Diplomei de Bacalaureat. Pe lângă Academia de Drept va fucţiona şi Căminul, în care vor putea fi adăpostiţi 70 studenţi.

O răsbunare. In comuna Păpuşoiu, pe când Dânga Ioan dormea, femeia sa Elena îi unse corpul cu petrol şi-i dete foc, după ce mai întâiu îl legase cu o funie de pat. Pentru ca ţipetele bărbatului să nu fie auzite, ea astupă uşa şi ferestrele cu ţoale şi covoare. In chinuri grozave Dânga îşi dete sufletul. Soţia criminală a fost arestată.

Târgul de bani în Timişoara. *Fontul englez 786, dolarul 161, dinarul 2·85, francul francez 6·36, lira italiană 8·87, coroana cehă 4·70, schilingul austriac 22·75, marca germană de aur 38·50, pengő unguresc 28·20, francul elveţian 31·20 lei.*

Cerealele la Timişoara au următorul preţ. *Grâul 745, secara 630, orzul 590, orz pentru fabricat berea 715, porumbul de Severin ab Timişoara 600, de Basarabia 600 lei, ovăsul 505 lei.*

Fraude de două miliarde în dauna căilor ferate

Le-a comis vreme de mai mulţi ani un exportator evreu din Galaţi.

Autorităţile au descoperit la Galaţi *fraude de aproape 2 miliarde în dauna căilor ferate,* comise de multi-milionarul exportator de cherestea Moise Katz.

Acesta a fost arestat imediat.

El primea în fiecare an sute de vagoane de cherestea şi plătea pentru transport căilor ferate o taxă de 2000 la vagon, ca cherestea de margine, deşi aducea lemnăria de prima calitate, taxată la transport cu 10 mii lei vagonul. Penrru diferenţă plătia bacşiş unor funcţionari cheferişti.

Până acum doi cheferişti au fost arestaţi.

Autorităţile au percheziţionat biroul lui Katz şi i-au cercetat registrele, stabilind frauda.

Se cercetează de asemenea gestiunea căilor ferate, deoarece se pare că sub regimul averescan numeroşi comercianţi utilizau procedeul excrocului Katz, ca să frusteze statul.

Cercetările continuă şi sunt iminente şi alte arestări.

Slabă mângâiere! D-l Moise recte Moriţ Katz a făcut o afacere splendidă!

Noi ne întrebăm, tremurând de indignare, unde ne sunt organele de control?! Până când va merge tot aşa? Când vor fi — în fine — spânzuraţi, câci pentru glonţ e păcat, toţi Moriţii şi toţi Katzii noştri? Când se va face ordine şi când vor fi descoperiţi şi ceilalţi? Până când atâta ruşine pe această ţară, până când atâta batjocură?!

Cetiţi, răspândiţi şi sprijiniţi „Svastica Banatului“!

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar şi în *românul* necinstit şi înstrăinat!“

Nici un ac dela jîdani!

Tratament gratuit pentru boalele venerice

Pentre a putea cu siguranţă înlătura boalele, trebuesc medici devotaţi deoparte şi popor luminat de altă parte.

Robert Koch.

Secretele sexuale

Nimic mai rău, mai trist şi mai urât decât neştiinţa şi întunericul, în care se află, nu numai tineretul dar şi adulţii, bărbaţii însuraţi şi femeile măritate, în ce priveşte problemele atât de firesti şi demne de cunoscut ale vieţii sexuale.

Omul — ca o fiinţă superioară, ce s'a ridicat prin dezvoltarea creerului său, prin pricepere, judecată şi învăţătură, — trebue pe lângă multe altele să-şi facă şi educaţia sexuală, să cunoască tot ce priveşte sexualitatea sa, să se lumineze asupra menirei sexuale, atât de naturală, a fiecărui sex în parte şi a celor două sexe laolaltă.

Cu cât vom lumina mai de vreme tineretul cum să se poarte, cum să se păstreze şi ce măsuri igienice*) să ia la deşteptarea vieţii sexuale, atunci când organele sexuale începe să funcţioneze în vederea rolului viitor de a reproduce neamul omenesc, cu atât mai mult sănătatea tuturora va înflori şi vieaţa se va prelungi.

E o stare sufletească neobişnuită, foarte turbure, în care se află tinerile vlăstare, în epoca pubertăţii lor, între 12—17 ani, când nu sunt prevenite, când nu li-s'a făcut mai dinainte cunoscut la ce au să se aştepte, ascunzându-li-se rostul sexului lor, nefăcându-li-se cu sinceritate educaţia sexuală.

Copila de 12—13 ani e neştiutoare când în corpul ei începe o mişcare neaşteptată, când creşterea organismului ei e mai grăbită, când vocea i se mai închide, părul i se desvoaltă în lungime şi se îndeseşte, când sânurile i se măresc cu putere şi sorocul sau menstruaţia se arată. Spaima prin care trec tinerele fete e neînchipuit de grozavă, se simt în prada unor dureri cumplite şi ruşinea lor e covârşitoare, când văd că pierd sânge din organele lor sexuale...

Şi lăsând aceasta deoparte, de ce să nu ştie fetele mai din vreme, ce le aşteaptă, în urma ademenirilor de tot soiul din partea bărbaţilor, cari caută să le atragă în cursa unei false dragoste, a cărei urmare e batjocorirea trupului lor, ca apoi să fie aruncate pe drumuri cu povara sarcinei sau în prada bolilor primejdioase, molipsitoare, expunându-le astfel ruşinei, suferinţei şi morţii...

In acelaş chip, copilul de 12—13 ani e neştiutor când la această vârstă corpul său încearcă o mulţime de preschimbări, creşterea organismului începe să i se facă mai repede, voacea să i se mai îngroaşe, în sângele său e o activitate mai puternică, iar în cugetul său ceva, care-l atrage spre sfere necunoscute şi vagi; jocurile sale nu-i mai sunt aşa de atrăgătoare ca altă dată, se arată mai ruşinos faţă de fetele de aceiaşi vârstă, în toate acţiunile vieţii sale pare mai gânditor şi mai rezervat. E epoca critică a pubertăţii când dorinţele sexuale se trezesc, urmând desvoltarea organelor respective, ca o lege neînfrânată a naturei, ce se arată fără deosebire la toate fiinţele însufleţite, în anumite timpuri.... O nouă viaţă începe atunci, care cere să fie îndrumată pe o cale sănătoasă, încât tinerii trebue, să cunoască bine realitatea lucrurilor, să ştie ce-i aşteaptă în viitorul puţin îndepărtat, binele de care să se folosească cu chibzuinţă şi răul de care trebue să se ferească cu judecată.

E menirea părinţilor, datoria profesorilor şi la nevoe de apelat la ştiinţa medicilor, ca să se apropie, cu multă blândeţă şi bunătate, de tinerele vlăstare, de ambele sexe, şi cu vorbe socotite, cu pilde frumoase, cu scrieri luminoase, să le arate cu un ceas mai înainte toate însuşirile sexului lor, să le atragă băgarea de seamă asupra tot ce priveşte rânduirea şi rostul organelor sexuale şi asupra cerinţelor igienei sexuale, spre a şti cum să se pregătească pentru viitor şi cum să se poarte când vor fi în deplinătate puterilor sexuale.

Lipsa de educaţie sexuală, întunerecul ce bântue peste tot locul şi peste toţi şi toate, dă naştere la o mulţime de obiceiuri rele, de apucături urâte şi la multe boli grozave, boli sexuale, lumeşti, secrete, venerice, toate molipsitoare în cel mai înalt grad şi cari au ca urmare istovirea puterilor trupeşti şi sufleteşti, decăderea fizică, morală şi intelectuală, sfârşind adeseori cu nebunie sau sinucidere.

Toate aceste obiceiuri rele, apucături urâte şi boli ascunse, ruşinoase, trebue să fie date pe faţă şi de toţi cunoscute, ca să ştie fiecare, din copilărie până la bătrâneţe, cum să se păzească de ele, înainte de se molipseşte, de oarece căpătarea lor e primejdioasă atât pentru cel îmbolnăvit cât şi pentru acei din jurul lui ca şi pentru urmaşii săi. Iar de cumva — din nefericire — le capătă cineva să fie luminat, ca fără ruşine şi fără sfială, îndată şi fără întârziere, cât va observa aşa ceva să se adreseze medicului.

Statul român în ajutorul bolnavilor venerici prin înfiinţarea de ambulatoare cu tratament gratuit.

Dela războiu încoace, numărul celor bolnavi de morburi venerice (blenoragie, sifilis, ulcere, etc.) s'a înmulţit îngrozitor.

In vederea acestui pericol, Statul Român a avut fericita idee, de a înfiinţa în diferite centre ale ţării, Ambulatoare pentru bolnavii de morburi venerice, unde li se dă tratament medical şi medicamente gratuite. Pentru aceasta instituţie de aşa mare importanţă datorăm „Ministerului Sănătăţii Publice“, cu cea mai sinceră recunoştinţă.

Ambulatoarele tratează conştiincios şi gratuit pe oricine. La *Timişoara* funcţionează de 4 ani un asemenea Ambulator, sub conducerea valoroşilor şi inimoşilor medici români, a d-lor *Dr. Nicolae Butean* şi *Dr. Augustin Maior,* cari îşi dau toată silinţa şi depun o muncă eroică, de a combate această enormă primejdie.

Dorim, prin articolul de faţă să atragem atenţia publicului asupra acestei instituţiuni umane şi binefăcătoare şi sfătuim, în special ţărănimea noastră dela sate, să se adreseze — în caz de lipsă — cu deplină încredere acestui *„Ambulator Policlinic“* (Timişoara, I, Piaţa Balaş No. 2, Palatul Mocioni) unde va fi tratat conştiincios şi gratuit.

Bolnavii de boli de piele şi venerice se pot prezenta zilnic între orele 8—10 a. m.

Consultaţii pentru boale de femei, zilnic între orele 10—11 a. m.

Probe de sânge (Wassermann) în fiestecare săptămână Lun şi Joi între orele 8—10 a. m.

Salvarzan şi injecţii antisifilitice zilnic între orele 8—10 a. m.

Notăm că atât injecţiile cât şi Salvarsanul (şi alte medicamente) se dau gratuit.

Privirile noastre să fie îndreptate spre adevăr, sinceritate şi curăţenie atăcând relele sociale chiar dela obârşia lor; numai aşa se va ajunge în scurtă vreme, cu uşurinţă la reînsănătoşarea tuturor familiilor şi la asigurarea unui viitor frumos şi fericit pentru întreg neamul românesc.

Să înlăturăm cuiburile dătătoare de boli sexuale, să asanăm toate casele unde tronează tot felul de patimi urâte şi să desrădăcinăm din creerul celor înclinaţi către viciu toate apucăturile rele.

Lumină deplină să se facă deci, fără înconjur, asupra tuturor problemelor şi secretelor sexuale spulberându-se întunericul, neştiinţa şi desfrânarea.... X

*) *Igienă*, partea medicinei ce tratează despre modul de a-şi conserva sănătatea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Grija de vite

Treptat cu desvoltarea agriculturei, trebuinţa animalelor de muncă este din ce în ce mai simţită.

Vitele nu pot fi înlocuite în totul cu maşini, pentrucă acestea n'au ajuns la o desvoltare, încât să poată face mai ieftin toate lucrările agricole.

Pe de altă parte, în culturile intensive, vitele, pe lângă muncă, ne dau hrană, ne dau o sumedenie de materii prime pentru îmbrăcăminte, încălţăminte, etc. şi produc îngrăşăminte pentru sporirea producţiunii solului (pământului).

Atât în prezent, cât şi în viitor trebue să se pună deci toată silinţa la îngrijirea vitelor, cari sunt ajutoare trebuincioase şi fără cari în exploatările agricole nu se poate ajunge, cel puţin la noi, la maximum (cel mai mare grad ce-l poate ajunge un lucru) de producţiune. Acest principiu, din nefericire, este nebăgat în seamă în ţara noastră, deoarece mai în toate părţile vitele sunt într'o stare atât de rea, încât ating primejdia de a degenera (a pierde din valoarea, din forţa, din calităţile sale, a se schimba din bune în rele) cu totul, dacă nu se vor aduce îmbunătăţiri simţitoare în creşterea şi în îngrijirea lor.

In multe părţi ţăranii, mai cu seamă, nu îngrijesc aproape de ele şi nu dau atenţiunea meritată animalelor ce întrebuinţează la muncă şi nu fac nici o sforţare spre a le îmbunătăţi. Toată lumea care procedează astfel este condusă de o economie rău înţeleasă.

Starea de azi a vitelor e cu atât mai tristă, cu cât ea ne arată starea sufletească a îngrijitorilor lor. Ea ne înfăţişează nepăsarea de care este stăpânit omul incult, cruzimea în obiceiuri şi purtări barbare către niste animale, a căror singură menire este de a ne servi şi de a ne aduce foloase şi a căror singură vină este, că natura le-a subordonat trebuinţelor noastre.

In alte ţări statul, conducătorii poporului, cât şi diferite instituţiuni şi asociaţiuni economice, zootechnice, etc. încurajează ţărănimea sub diferite forme, ca: sfaturi, prelegeri, pilde, premii (în bani, medalii, diplome), expoziţii, concursuri de vite, crescătorii şi ferme de model herghelii, cărţi şi broşuri potrivite împărţite celor interesaţi în mod absolut gratuit; prin răspândirea de reproducători şi de vite de soiu pentru prăsilă, etc., cât şi prin alte mijloace trebuincioase şi folositoare.

La noi însă, *politica* ocupă locul de frunte.

Domnii noştri, — onoare excepţiunii — deputaţi, senatori, sau Dumnezeu ştie cum se mai numesc aceşti pretinşi conducători ai poporului, uită că la baza societăţii noastre este o clasă de oameni, pe care ei trebue s'o ridică, pe care ei sunt datori s'o facă fericită, luminată şi harnică; uită că fericirea noastră a tuturora, depinde dela fericirea, bunăstarea şi îndestularea Voastră. Ei, în loc de a vă organiza economiceşte, vă organizează politiceşte spre a vă întrebuinţa pentru scopurile lor mârşave şi spre a ajunge cât mai în grabă la un os de ros. Voi sunteţi buni numai nainte de alegeri, când vi se promite sarea şi marea, ceriul şi pământul, ca apoi după ce v'aţi dat votul să nu vă mai vadă pân' la proxima propagandă electorală.

Noi, cei dela „Svastica Banatului“, credincioşi obligamentului pe cari l'am luat, ne vom stărui a fi în totdeauna aproape de Voi, a vă servi cu îndrumări şi sfaturi folositoare, spre a vă înmulţi izvoarele de câştig şi spre a vă ambiţiona a purta o economie raţională, spre binele şi fericirea Voastră şi a noastră a tuturora.

In acest articol vrem să vă vorbim despre grija ce fiecare bun gospodar trebue să o poarte faţă de vitele sale.

Să nu uitaţi, că şi dobitoacele simt durere şi pe dânsele le chinueşte foamea şi setea. Omul bun la inimă nu se îndură să vadă vitele sale suferind. Ba chiar pe o fiară sau un dobitoc sălbatic, când le ucide, tot caută să nu le mărească chinul morţii. Dar mai ales dacă e vorba de acele domestice, care ne sunt ca mâna dreaptă, fără care n'am putea scoate la capăt munca plugăriei, cărăuşiei şi altele? Tot aşa e cu dobitoacele pe cari le ţinem pentru lână, piele, carne, lapte, etc.

O vită rău hrănită, rău adăpostită la vreme rea, necurat ţinută, nu ne aduce folosul şi câştigul pe care ni-l poate da. Iată de ce omul cu scaun la cap ştie că face cea mai rea socoteală când nu are nici o grijă şi nici o milă de dobitoacele casnice.

Dar e mai mult decât atâta. Vitele rău îngrijite şi ţinute în grajduri murdare se îmbolnăvesc ca şi oamenii, nu pot munci, dacă sunt de muncă; nu ne dau lapte, dacă e vorba de vaci sau de oi mulgătoare; blana, pielea sau carnea lor nu mai sunt bune, şi, dacă le vindem, nu ne dă nimeni preţ pe ele.

Aceste boli provin, în mare parte, şi din greşala că se ţin vitele cât mai mult timp în grajduri. Vă sfătuim, că chiar iarna când timpul este mai cald, să scoateţi vitele cât de des afară, pentruca grajdurile să se aerisească şi să fie curăţite în acest interval şi pentru ca aceste fiinţe să se apropie mai mult de felul lor firesc de vieţuire. In grajduri să fie curăţenie desăvârşită.

Pedeapsa însă pentrucă nu suntem stăpâni cu milă şi grije pentru dobitoacele noastre e mai mare şi groaznică. *Boalele vitelor pot trece şi la oameni* Ne putem molipsi şi noi sau ai noştri dela ele. Iată atunci cum neîngrijirea şi nepaza vitelor ne aduce boala şi moartea chiar în casă: ori cade gospodarul ori gospodina, ori flăcăul, nădejdea părinţilor, ori fata, podoaba şi albina harnică, ori pruncii meniţi a ne fi desfătarea tinereţelor şi sprijinul bătrâneţelor.

Când vezi c'a dat o boală rea între ai tăi, te uiţi la cer, te uiţi la pământ, te întrebi şi întrebi pe Dumnezeu şi pe toţi sfinţii, de unde-ţi vine această bătaie dumnezeiască peste tine. Prea adeseori, dacă ai căuta bine, dacă te-ar lămuri un om care pricepe legătura faptelor, ai vedea că singur eşti vinovat, că ai păcătuit împotriva dobitoacelor, sau chiar împotriva ta.

De câteori nu se îmbolnăvesc ai casei de o boală zisă *cărbune*, dela vite bolnave, pe care le taie şi le mănâncă! Au scris de nenumărate ori gazetele de oameni sănătoşi tun, cari au murit în douăzecişipatru de ceasuri, fiindcă au mâncat carne de oaie sau de vacă bolnavă de *cărbune* sau de *dalac!*

Câţi nu vin la spital, sau mor fără să vie, din pricina **bubei negre**, ce o iau dela oi sau dela alte vite bolnave? De boala de gură sau de unghii a vitelor nu ştie oricine că se molipsesc şi oamenii

Da chiar boala cea rea, oftica, şi ea se poate lua dela vite, îndeosebi dela vacile cari dau lapte molipsit, ori din carnea dela vite ofticoase.

In alte ţări au grije mare de cercetează ca nu cumva să ţie cineva vaci ofticoase, căci laptele dela ele, brânza sau untul dau boală; de asemenea veterinarii (doctorii de vite) nu îngăduie să taie cineva dobitoacele bolnave şi să vânză carnea sau să mănânce din ea, căci dă boală.

Agricultura nu va putea progresa şi nu va îndeplini trebuinţele ţării pe cât timp creşterea şi îngrijirea vitelor va rămânea în urmă, iar pământul va sărăci din ce în ce mai mult, dacă se va cultiva tot în mod neraţional, fără arături adânci şi fără compensări pentru recoltele luate.

Creşterea diferitelor animale ne permite apoi de a transforma produsele pământului în carne, lapte, brânză, etc., iar pe de altă parte, prin introducerea gunoiului şi a plantelor de nutreţ în asolamentele*) noastre, de a face o cultură mai variată, care va reda pământului ceeace i se ia prin recoltele de cereale.

Aceste poveţe, ce vă dăm, să le aveţi întotdeauna în minte, şi mai cu deosebire când este vorba de vitele de muncă, de mijlocul de traiu cel mai de căpetenie ce aveţi la îndemână în lupta zilnică pentru existenţă.

Faceţi bine ceeace faceţi, faceţi cu grijă, cu exactitate, cu pricepere şi cu dragoste şi întru toate purtaţi o gospodărie raţională, căci numai aşa munca voastră, destul de grea, vă va aduce izbândă şi rezultatul dorit şi numai aşa veţi scăpa de grije, de nevoi şi de sărăcie Nu uitaţi de vorbele înţelepte ale strămoşilor nostri: **Ochiul stăpânului îngraşă Vita. Numai cu vitele să scoate sărăcia din casă** X.

*) Termen de agricultură: alternarea metodică a arăturilor spre a trage din sol cel mai mare folos posibil.

Din viaţa satelor noastre

Dorind să avem ştiri din toate părţile rugăm pe toţi Românii de bine să binevoiască a ne înştiinţa despre toate întâmplările, despre toate neajunsurile, necazurile, durerile şi nedreptăţile care le suferă precum şi despre tot ce cred că ar interesa lumea mare. Rugăm însă pe aceşti preţioşi şi inimoşi informatori să ne comunice acestea ştiri numai după-ce s'au convins despre adevărul lor, ca să fie şi ei şi să fim şi noi scutiţi de neplăcerile falsificatorilor cu voie sau fără voie. Căci atât autorii cât şi informatorii răspund pentru informaţiunile date.

„Redacţia“

Rugăm pe toţi prietinii noştri, căror le trimitem mai multe exemplare de gazetă, că la finea fiecărei luni să ne trimită sumele incasate şi gazetele nevândute.

Cine vrea să vândă săptămânal, la sate, gazeta noastră cu bucata, acela să se adreseze administraţiei şi să ne scrie, câte numere să-i trimitem.

—

Căzanele (căldările) de fiert ţuică (rachiu). Am primit din multe locuri plângeri că s'au stampilat căldările de fiert rachiu (vinars). Neam interesat la administraţia financiară şi ni s'a comunicat că atunci când se va începe fiertul rachiului se vor lua stampilele de către organele administraţiei financiare fără să aibe drept să ceară vreo plată pentru aceasta.

Clopodia. S'a comis o fundamentală greşală prin suspendarea din serviciu a fostului primar comunal Gheorghe Meilă şi înlocuirea lui prin Filip Rosza. Acest din urmă este preşedintele reuniunei agricole şvăbeşti şi în timpul alegerilor a făcut propagandă pentru aşa zisul „*bloc minoritar*“. Din aceasta cauză, toţi membri români au demisionat din consiliul comunal... Nici nu a ajuns bine Rosza la putere, când a şi votat un ajutor de 60.000 Lei pentru casa parohială romano-catolică, din Clopodia. Mai departe, ştiut este, că sub trecuta stăpânire, în aceasta comună, se „bătea toba“ în româneşte, iar astăzi sub dl. Rosza, în nemţeşte. Apelăm din nou la demnitatea naţională a administraţiei noastre şi rugăm să se termine cu aceasta rusine. Nu putem tolera, ca în România-Mare să fim umiliţi în faţa străinilor, pentru neînsemnate gâinării de partid

Comloşul-Mic. In nemijlocită apropiere a graniţei se află comuna Comloşul-mic, locuită de şvabi, unica comună în România, unde nu s'a celebrat părăstas pentru odihna sufletească a Regelui nostru decedat. Preotul Horray în modul acesta îşi arată simţul de loialitate şi sfidează Statul român. Ce face dl. episcop Pacha? Se poate că îi plac astfel de lucruri. Noi întrebăm însă, ce fac autorităţile noastre? Până când vom tolera ca sentimentul nostru naţional să fie jignit şi batjocorit? Nu putem oare nici în al nouălea an de dominaţiune să aflăm leacul cuvenit pentru astfel de indivizi? Cerem sancţiuni!!

Dările. D-l ministru de finanţe V. Brătianu a dat ordin ca după dările încă neplătite să nu se ia dobânzi până la 1 Oct. Cine îşi plăteşte dările până atunci nu va plăti nici un fel de interese de întârziere.

Folia. Cu bucurie anunţăm, că Primăria a cumpărat castelul şi parcul văduvei lui Otto Déry, din aceasta comună, pentru a înfiinţa o Casă de Educaţie Naţională. In cele 8—9 camere îşi vor avea sediul toate societăţile culturale româneşti. La preţul de cumpărare de 300.000 Lei a contribuit şi Prefectura cu frumoasa sumă de 180.000 Lei, pentru care dl. prefect Dr. Coste merită toată lauda. Ce bine ar fi dacă am avea asemenea Case Culturale în fiecare sat. Bravul popor din Folia merită recunoştinţa noastră pentru dovada de sacrificiu ce o aduce pe sfântul Altar al Naţionalismului românesc.

Iablaniţa. Cercul Academic Bănăţean, gruparea Severin, a dat în ziua de 6 August a. c. în comuna noastră o serbare teatrală urmată de dans. Programa a fost foarte bogată şi variată şi s'a executat admirabil. Conferinţa ţinută cu această ocazie, despre conştiinţa naţională, a fost plină de îndemnuri patriotice şi învăţături folositoare şi a însufleţit numerosul public. Atât rezultatul moral, cât şi cel material au fost satisfăcător. Bravii noştri ţărani au ştiut şi de astădată, ca întotdeauna să-şi îndeplinească datoria, şi prin prezenţa lor au dat un deosebit fast acestei serbări. Ei ne sunt şi vor fi şi pe viitor — alături de studenţimea noastră — cei mai sinceri şi cei mai devotaţi luptători ai cauzei noastre sfinte naţionale. In ei ne zace toată speranţa. Dacă şi conducătorii noştri ar fi pătrunşi de „conştiinţă naţională“, această ţară binecuvântată de Dumnezeu, ar deveni un adevărat raiu pământesc. Aducem laudă şi dorim spor la muncă tinerei grupări studenţeşti, acestor semănători idealişti a tot ce este românesc. Sămânţa resărită din sufletul Vostru şi semănată cu atâta dragoste în inimile ţărănimei noastre va încolţi şi va aduce rodul aşteptat. Cu voi şi cu ei laolaltă să ne trudim a stârpi buruienile din lanurile naţiunii noastre, căci numai atunci ţara va avea recoltă bogată şi curată şi unmai atunci România va deveni cu adevărat a Românilor. Cu Dumnezeu înainte!

Lăţunaş. In ziua de 23 l. c. a fost împuşcat de un grănicer feciorul plugarului Ioan Ursu Mindea, din Lăţunaş, pe păşunea comunală. Având în vedere, că locul unde s'a comis faptul este departe de frontieră şi că grănicerul este în duşmănie cu tatăl victimei, se presupune, că crima s'a comis din răzbunare. Autorităţile anchetează cazul.

Lipova. Suntem informaţi, că nici până astăzi nu s'a împlinit promisiunea Prefecturei, de a se restitui brevetul de crişmă, confiscat în lupta electorală, dela românul Moise Vasiescu, care brevet s'a eliberat la 1910. Crişma d-lui Vasiescu a fost încunjurată la 1920 de doi crişmari jidani: Adolf Grünstein şi Morit Ples, cu scopul de a-l distruge. Ne pare nespus de rău, că din lupta între români, cel din urmă cade zdrobite şi Gründsteinii şi Plesii triumfează ! Rugăm autorităţile competente să restitue brevetul românului şi să desfiinţeze crâşmele lui Grünstein şi Ples! Ar fi o crimă naţională dacă s'ar proteja jidanii în dauna elementului românesc de baştină.

Lipova. După străduinţi de mai multi ani, Reuniunea de cântări „Doina“ din Lipova, a cărei activ preşedinte a fost bine ales în persoana d-lui Tamsa, în cadrul unui concert, dat în ziua de 15 l. c. în sala mare a hotelului „Central“ a dovedit că cu mai puţină gâlceavă şi cu mai accentuată solidaritate şi disciplină vechea ei faimă poate fi reîmprospătată. Rezultatul moral şi material au întrecut toate aşteptările. La succesul moral al acestui fumos concert, a contribuit în primul rând baritonul puternic al d-lui C. Lucaci, excelând cu el în cânteccelul „Barbu Lăutaru“, care a stârnit aplauze puternice. Aceste rezultate îmbucurătoare confirmă îndeajuns, că persistând pe calea începută corul „Doina“ din Lipova va fi un puternic instrument de propagandă culturală, de care publicul românesc din acest orăşel poate să fie mândru. Corul a fost dirijat de către d-l Pavel Bichicean, învăţător în Chelmac, executând cu mult tact şi preciziune numerile din program. Publicul din Lipova a dat tot concursul pentru buna reuşită a concertului.

Moldova-Veche. O impresionantă dramă s'a petrecut nainte cu neşte zile în comuna noastră.

Femeia Misirca Coici luându-se la ceartă cu soacra sa, i-a aplicat câteva puternice lovituri de topor în cap. După ce victima şi-a dat sfârşitul, criminala a aruncat cadavrul într'o pivniţă,

Fiind avizaţi despre această crimă, jandarmii au procedat la arestarea ucigaşei. In arestul jandarmeriei Misirca Coici şi-a pus capăt zilelor, strangulându-se.

Părul. Dumitru Bolintescu din com. Părul, în etate de 53 ani, care în timpul erei maghiare a fost condamnat la 15 ani muncă silnică pentru omor, zilele trecute luându-se la ceartă cu consăteanul său Iosif Jurdescu, l-a lovit cu un topor în cap. Victima a fost transportată la spitalul public din Lugoj, unde în ziua de 16 August a încetat din viaţă. Bolintescu a fost arestat.

Pelerinajul la Mânăstirea Bodrog. Şi în acest an, conform tradiţiei, poporul din dieceza Aradului s'a adunat în ziua de 15 August la mânăstirea Hodoş-Bodrog, de pe malul Mureşului. Au luat parte pelerini din 80 de comune, cu prapore bisericeşti şi coruri. Serviciul religios a fost oficiat de către P. S. S. Episcopul Grigorie al Aradului, înconjurat de aproape 70 de preoţi. Răspunsurile au fost date de corul ţăranilor din Igriş. In urmă P. S. S. Episcopul Grigorie a ţinut predică, despre biserica creştină ortodoxă.

Cine ceteşte, învaţă.
Cine învaţă, înţelege,
Cine înţelege, lucră,
Cine lucră, nu piere!

Silagiu. In baza acţiunei întreprinse de L. A. N. C. pentru clarificarea situaţiei locuitorilor faţă de Ocolul Silvic din Iersig, Ministerul a însărcinat pe dl. Ing. Simu, inspector silvic. cu anchetarea cazurilor denunţate. Ancheta este în curgere şi a putut stabili unele abateri în urma căror mai multe persoane au fost suspendate, iar şeful ocolului silvic va fi mutat. Aşteptăm de ani de zile, ca să se facă lumină în această chestiune.

Speculanţii cari voesc să adune prune ieftine din nou cutreerâ satele. Deoarece în multe sate speculanţii cari voesc să adune prune au lăţit vestea, că nu să ştie cât va fi de mare taxa pentru fiertul rachiului ca astfel să poată scădea preţul prunelor, comunicăm că şi în anul acesta vor fi taxele ca şi anul trecut. Nu se vor mări cu nimic taxele şi accizele pentru fiert.

Ţăranii să nu se lase înşelaţi!

Topolovăţul-Mare. Prefectura Judeţului, sesizată de nenumărate plângeri în contra primarului comunal, a hotărât o anchetă la faţa locului. Dl. subprefect V. Boleanţu va conduce personal ancheta şi avem toată încrederea că va delatura imediat pe primarul alcoholist, protejatul cunoscutului primpretor Weiss. Notăm, că Prefectura a ordonat — nu de mult — suspendarea primarului pe 15 zile, ce de fapt nu s'a executat de numitul primpretor.

Sfaturi

Lenea.

Plângeri şi vaete din toate părţile.

Anul acesta ne-a fost un an maşter, un an zgârcit şi răutăcios. Inundaţii, furtuni, secetă, grindină, incendiu, lăcuste şi numai bunul Dumnezeu mai ştie, câte alte necazuri ne-a adus şi ne va mai aduce. Recolta e slabă, traiul vieţii din zi în zi ce trece devine tot mai greu, scumpetea creşte, neajunsurile ne apasă, iarna se apropie, şi ne va aduce şi mai multă sărăcie în casă.

Ne plângem şi asupra dărilor. Ce-i drept, sunt cam grele, dar dacă noi n'am avea de plătit şi altele decât acelea către stăpânire, ar mai merge. Dar noi mai avem încă multe altele, şi mai grele. Lenea, de pildă ,ne ia de două ori cât stăpânirea, luxul, desfrâul, de trei ori, şi prostia, întunericul şi beţia de patru ori mai mult.

De aceste biruri nu ne poate scăpa nimeni, numai noi singuri, şi numai atunci, dacă ne vom scutura de nepăsare, de amorţeală, de nelucrare. Ne vom trezi din somnul leneviei şi vom fi, pentru totdeauna, în curat cu aceea, că scăparea şi mântuirea noastră, depinde numai dela hărnicia şi isteţimea noastră. Dar tot n'ar fi să ne pierdem nădejdea dacă ascultăm măcar de un sfat bun; fiincă Dumnezeu ajută celor cari se ajută singuri. Socotiţi numai timpul pe care îl petreceţi într'o lenevie desăvârşită, adecă în nelucrare şi în petreceri, şi veţi vedea că eu am dreptate.

Lenea este începutul tuturor răutăţilor. Ea aduce necazuri, nefericiri, boli, mizerie, neajunsuri şi sărăcie. Vă puteţi da seamă, cât pierdem noi durmind mai mult decât trebue, fără să ne gândim că vulpea care doarme nu prinde găini şi că în mormânt vom avea destulă vreme de dormit. Timpul pierdut nu se mai întoarce; şi ceace numim noi timp destul, la urmă tot nu se mai ajunge. De geabă dăm atunci din mâini şi din picioare.

Pentru leneş toate-s grele, pentru cel harnic însă toate-s uşoare. Cine se scoală târziu, niciodată nu-i gata; nici nu pune bine mâna pe treabă şi se şi 'nopteză.

Să ne gândim la nenumăratele proverbe ale strămoşilor noştri, la acele sentinţe drepte, în cari reflectează ca într'o oglindă psichologia neamului nostru, cari ne-au fost transmise din generaţie în generaţie, din tată în fiu. Aceste sfaturi înţelepte, sunt adevărate comori, sunt rezultatele experienţei îndelungate a atâtor veacuri dispărute. Ele nu sunt nemulţămitoare ca oamenii; cu cât le urmăm mai bine sfatul şi ne folosim de învăţăturile lor, cu atât ne răsplătesc mai mult.

Eată ce ne spun ele despre lene şi despre leneş:

Ii mai mare lenea decât neaverea.

Lenea este începutul sărăciei.

Urzirea răului e lenea.

Cine ziua e leneş rămâne flămând pe noapte,

Leneşul e frate cu cerşetorul.

Scumpul mult păgubeşte, leneşul mult aleargă.

Gol de haine, puturos, aşa-i omul cel lenos.

Lenevia e soră bună cu sărăcia, când te apucă una, te ţine în totdeauna şi cealaltă.

Lenea merge aşa de încet, că sărăcia o ajunge în curând.

Avem o sumedenie de proverbe referitoare la lenevie. V'am citat numai câteva dintre ele, spre a vă arăta urmările triste şi nefericite ale acestui morb, căci aşa trebue să'l numesc, fiind una dintre cele mai grele boli de după războiu, care s'a lăţit în mod înspăimântător şi printre români. Să ne lecuim cât de îngrabă de boala aceasta, să o alungăm cât mai curând — pentru totdeauna — din casa noastră, căci scăpându-ne de ea, ne vom scăpa şi de sărăcie şi de necazuri.

T. M. B.

Când să se taie arborii ca să fie lemnul trainic. Meşteşugarii lemnului ştiu că este un anumit timp când arborii trebuiesc tăiaţi şi că lemnul obţinut astfel este de calitate superioară, nu îl strică carii (viermele care roade lemnul), rezistă mai bine şi se păstrează zeci de ani. S'au făcut nenumărate experimentări şi s'a obţinut următorul rezultat: Arborii tăiaţi în lunile de primăvară, sau de vară ale anului, nu dau lemn bun şi trainic, se sfărâmă uşor, putrezesc şi nu rezistă mult timp. Ca lemnul să rămână în perfectă stare timp îndelungat, arborii trebuie tăiaţi când sunt mai puţin poroşi. S'a dovedit, că tăierile făcute toamna târziu, *dar mai ales iarna*, dau lemnul cel mai bun.

Mobilele mâncate de cari Sunt cunoscute stricăciunile ce le fac mobilelor carii. Aceştia, prin săparea unor scobituri, macină lemnul în care au pătruns şi-l slăbeşte. Infăţişarea găurită, ca de alice (ceşme, plumb mărunt pentru vânat), a mobilelor, arată îndeajuns pericolul acestor insecte. Pentru a împiedeca acest neajuns, topim şase grame de sublimat într'o jumătate litru de spirt (alcool). Cu acest lichid, spălăm părţile atăcate de cari, iar cu un pulverizator introducem lichidul în găuri. Astupăm apoi găurile cu ceară sau cu săpun negru. Negreşit, trebuie puţină răbdare, dar rezultatul este minunat.

Aviz.

Aducem la cunoştinţa celor ce au de vânzare **miere curată de albine** şi **ceară** să ne facă cunoscut preţul, calitatea şi cantitatea ce au de vânzare.

Trebuesc trimise probe pe adresa Revistei noaste.

ADMINISTRAŢIA
„SVASTICA BANATULUI“

Pivniţa şi vasele (butoaiele)

Odinioară viile româneşti erau cunoscute prin abundenţa şi bunătatea vinurilor ce se obţineau din ele.

Sunt aproape patruzeci de ani de când s'a ivit nenorocirea, care a distrus podgoriile ţării: **filoxera.** Nimicirea viţei româneşti a mers cu paşi repezi şi pericolul ca ţara noastră să rămână fără acest însemnat isvor de bogăţie, a hotărît podgorenii (proprietarii de vii) să replanteze viile distruse cu viţă americană, altoită cu viţe indigene (din ţara noastră) şi străine, ştiut fiind că viţa americană nu poate fi distrusă de filoxeră.

Podgoriile*) româneşti au trecut deci printr'o epocă tristă; viile se distrugeau, regiune după regiune cădea victimă filoxerei şi recolta vinului scădea mereu.

Singurul remediu (leac), replantarea, nu era privit cu încredere la început. In ultimii ani însă ea a luat un avânt mare şi peste puţin timp viile româneşti, vor fi iar abundente şi vinul românesc îşi va relua renumele de altă dată.

Vieritul, odinioară neglijat, tinde să devie iar o ocupaţiune importantă şi rentabilă.

Prin publicarea acestui articol, voim a contribui la răspândirea cunoştinţelor de viniculturâ modernă, căci numai vinicultura raţională (cuminte, făcută cu pricepere) poate asigura deplina reuşită a podgoreanului.

Pentru a obţine un vin bun, trebuie să avem: o materie primă (must) bună, pivniţe (beciuri) şi vase (butoaie) bune.

Cum trebuie să fie o pivniţă bună?

Primul lucru pe care trebuie să-l aibă în grije acela, care depozitează vinuri, este de a avea o pivniţă bună. Cu toate că ţara noastră produce multe vinuri, rareori se găseşte o pivniţă întrunind toate condiţiunile pentru o bună păstrare a vinului.

Condiţiunea de căpetenie a unei pivniţe potrivite pentru păstrarea vinului, este ca să fie săpată cel puţin 4—5 metri în pământ, spre a nu fi expusă deosebirilor de temperatură, căldurei excesive vara şi frigului puternic iarna.

O pivniţă, **boltită** este de preferat celor neboltite de oarece, dacă este bine aerisită, păstrează o temperatură totdeauna egală, ceace este foarte priincios vinului.

Pivniţa trebuie să fie întotdeauna foarte curată, în fieştecare an bine văruită şi lipsită de muşchi sau bureţi.

In pivniţa în care să păstrează vinuri, să nu se depoziteze alte lucruri, ca varză acră (curechiu), cartofi, carne afumată, brânză, scânduri putrede, petrol sau uleiuri râncede, etc., de oarece acestea influenţează asupra pivniţei şi, mai ales, asupra vinului căruia îi modifică (schimbă) gustul şi aroma (mirosul, parfumul) naturală.

Pivniţa să nu fie prea luminoasă. Uşa şi ferestrele să fie situate, de se poate, înspre apus sau miazănoapte, nu în bătaia soarelui. In pivniţa umedă vasele se mucegăiesc, iar în pivniţa tocmai prea uscăcioasă, ele se descheie uşor şi vinul scade grabnic. Pivniţa să fie departe de grajduri şi provăzută cu ferestri mărişoare spre a înlătura prisosul umezelii şi aerul infectios (stricat). In pivniţă să domnească o temperatură cât mai egală şi cât mai statornică.

Odată aceste condiţiuni îndeplinite, se procedează la facerea unor lagăre din lemn sau piatră, slav Podvala, ceva pus pe dedenumite **podvale** (din cuvântul subt) pe care să se poată aşeza vasele.

Aceste podvale se fac la o înălţime de 30—40 centimetri deasupra podelei, pentru ca să se poată lucra cu înleznire şi la fundul vaselor

Pe podvale se aşează vasele, unul lângă altul, -: anume în mod orizontal (paralel cu orizontul).

Aceştea sunt condiţiile — înşirate pe scurt —ce pivniţa destinată pentru păstrarea vinului ar trebui să însuşească:

Să nu uităm de zicala cunoscută a bătrânilor noştri: „Pivniţa face vinu“.

Cum trebuie să fie un vas bun?

Inainte de a aşeza vasul în pivniţă, pivnicerul harnic şi priceput trebuie să se convingă, dacă vasul este în stare bună, curat şi mai ales, dacă nu cumva are bureţi.

Pentrucă de starea de curăţenie a vaselor atârnă în toate împrejurările puterea de păstrare a calităţilor (însuşirilor) bune ale vinului, trebuie deci să li se dea îngrijiri cum se cade.

Vasele noui, înainte de a fi întrebuinţate la păstrarea vinului, se spală mai întâiu cu apă fiartă în care s'a topit câteva kilograme de sare, pentruca să se scoată mirosul din doagă, mirosuri pe care vinul şi le însuşeşte numai decât. apoi se clătesc bine cu apă rece. Ierburile mirositoare întrebuinţate la spălarea vaselor noui, n'au nici o înrăurire asupra gustului vinurilor cari se pun în ele

Dacă nu păstrăm vinul în vase bune, el se alterează (se strică). Din contră, un vin bine conservat (păstrat) îşi măreşte valoarea.

Indată ce s'a golit un vas, îl vom spăla cu apă fierbinte şi îl vom clăti cu apă rece, până ce apa va ieşi limpede. După aceasta vom lăsa vasul să se svânte şi pe urmă îl vom afuma cu pucioasă (tipor).

Pucioasa în fitil este bună, dar nu trebuie să formeze picături, cari se întăresc pe doage şi face ca vinul să capete gustul de ouă clocite în timpul fermentaţiei (fierberei). Dacă fitilul este bun, i se dă foc şi se introduce legat cu o sârmă, prin vrană (gaură), în interiorul vasului, astupându-l.

Dacă vosele se ţin mai mult timp până la întrebuinţare, se păstrează la un adăpost nici umed, nici prea uscat şi se repetă afumatul cu pucioasă tot la 5—6 săptămâni.

Inainte de a se întrebuinţa vasele pentru fierberea mustului se vor opări (aburi), se vor clăti apoi bine cu apă rece, pentru a scoate orice urmă de pucioasă.

Dacă vasele se ţin mai mult penru fierberea vinului pe doagă se depun drojdiile rămase în vas, pe care o vom scoate frecându-se doagele cu o mătură sau perie aspră, ori băgând prin vrană un lanţ cu inele triunghiulare ori pătrate şi învârtind bine vasul.

E necesar a se scoate din când în când fundul vasului pentru a-l curăţa cu mătura sau cu peria mai bine. Punerea îndărăt a fundului trebuie făcută cu pricepere şi îngrijire.

Este rău obiceiul de a da cep la fundul vaselor; aceste deschizături se prezintă urât la vedere, nu se astupă bine, vinul curge şi se ăţeţeşte (năcreşte), ori capătă mucegaiu.

Pe din afară vasele se vor ţine curate, lemnul nu se va vopsi, dar cercurile da. Vasele pe din afară le putem şterge (freca) cu o soluţie de metabisulfit (1 parte cu 3 părţi apă). Se poate cumpăra în toate drogheriile.

Pentru a cunoaşte dacă un vas este bun, se va introduce 2 litri de vin bun, fiert, rostogolindu-l bine şi după 1—2 zile se va gusta vinul, putând astfel afla şi gustul vasului.

Vasele, întrebuinţate iarna pentru acrîtul verzii (curechiului), sau în cari s'au disolvat sulfat de cupru (piatră vânătă) nu trebuie cu niciun preţ, să fie întrebuinţate la culesul strugurilor; căci chiar dacă ar fi oricât de bine curăţite, vor conţine totuş diferiţi fermenţi cari strică vinul.

Atragem atenţiunea podgorenilor noştri asupra acestui material important de vinificaţie cari sunt vasele; să aibă grija cea mai mare de ele. Costul (preţul) lor este ridicat (scump) şi se găseşte anevoie material bun. Să nu împrumutaţi cu uşurinţă vasele, căci acela care le va primi, nu va avea aceeaş grijă de ele ca proprietarul.

Schimbaţi sistemul de până acum, munciţi cu pricepere, aplicaţi învăţămintele viniculturei moderne, căci numai astfel veţi fi în stare a vă mări câştigurile şi a ajunge la fericire şi bunăstare.

Numai atunci *vinul românesc* îşi va relua renumele de altădată!

X.

*) *Podgorie* = vie pe un deal (Slav. Podugoriie, din Podu, subt şi Gora, munte).

Editori-proprietari:
Traian M. Boleanţu
şi
Alexandru Ţieranu.

Mica Publicitate

Un cuvânt 2 Lei. Cu litere groase 4 Lei.
Cel mai mic anunţ la Mica Publicitate costă 40 Lei.

Vin vechi 2—3 şi 4 ani. Cantitatea 100 Hl. Excelent şi delicios, preţuri foarte convenabile. Adresa: Dumitru Petrescu, agronom-proprietar, Recaş 375.

Zidar român îşi oferă serviciile onoratului public, pe preţuri ieftine. Execută lucrări şi reparaturi de beton. Adresa la Administraţia ziarului.

Cele mai potrivite cadouri!

Pălării, chipiuri, cămăşi, gulere, manşete, ciorapi, jartiere, bretele, cravate, bastoane, etc.

IOAN BALINT

mare magazin de modă bărbătească

Timişoara
Fabric
Str. 3 August 7

TELEFON 6—80.

PREŢURI eftine şi fixe!

BCU Cluj / Central University Library Cluj